

PYHÄNNÄN KUNTA

TALOUSARVIO VUODELLE 2017 TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2018-2019

SISÄLLYSLUETTELO

1 TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT	3
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne.....	3
1.2 Kuntatalouden näkymät.....	3
1.3 Pyhännän kunnan taloudelliset lähtökohdat	4
1.4 Vuoden 2016 talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä	5
1.5 Talousarvion sitovuus.....	6
1.6 Talousarvion muuttaminen.....	6
1.7 Kuntastrategia.....	7
1.8 Kunnan organisaatio.....	8
2 KÄYTTÖTALOUSOSA	10
2.1 Kunnan yleiset tavoitteet	10
2.2 Konsernitavoitteet	10
2.3 Henkilöstösuunnitelma	12
100 Vaalit.....	14
120 Tilintarkastus.....	14
KUNNANHALLITUS	15
130 Yleinen hallinto	15
150 Muut palvelut	17
160 Elinkeinoelämän edistäminen.....	17
200 Maaseudun kehittäminen.....	18
PERUSTURVALAUTAKUNTA	19
300 Hallinto ja sosiaalitoimisto	19
320 Lasten ja nuorten tukitoimet.....	19
330 Vanhusten laitospalvelut	20
340 Kotihoito.....	20
350 Vammaisten laitospalvelut ja suojatyö	21
360 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	21
370 Päihdehuolto	22
380 Terveyden- ja sairaanhoito	22
390 Muu sosiaali- ja terveystoimi	23
SIVISTYSLAUTAKUNTA	24
400 Hallinto ja sivistystoimisto	24
405 Keskuskeittiö.....	24
410 Perusopetus.....	25
420 Esiopetus	26
430 Päivähoito.....	26
460 Vapaa-aikatoimi	27
490 Kulttuuritoimi.....	28
TEKNINEN LAUTAKUNTA	29
500 Hallinto ja tekninen toimisto	29
510 Yhdyskuntasuunnittelu.....	29
530 Rakennusten ja kiinteistöjen hoito.....	29
540 Maa- ja metsätilat, ympäristöhuolto	30
550 Jätehuolto	30
555 Energiahuolto	31
560 Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet	31
600 Rakennusvalvonta	32
610 Palo- ja pelastustoimi	32
3 TULOSLASKELMAOSA.....	34
3.1 Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut.....	37
4 INVESTOINTIOSA	38
5 RAHOITUSOSA	42
5.1 Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut.....	43
6 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETOLASKELMA.....	44
8 JÄTEVESILAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ	46

1 TALOUDELLINEN TILANNE JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

(Valtionvarainministeriö, Taloudellinen katsaus, syksy 2016)

Valtiovarainministeriö ennustaa Suomen talouden kasvavan 1,1 % kuluvana vuonna. Kasvun arvioidaan jäävän seuraavan kahden vuoden aikana yhden prosentin tuntumaan. Hienoisestä piristymisestä huolimatta Suomen taloustilanteen uskotaan pysyvän lähivuosien ajan heikkona. Ennusteen mukaan BKT tulee olemaan vielä vuonna 2018 noin 3 % pienempi kuin vuonna 2008.

Lähivuosien ajan taloudellista aktiiviteettia kannattelee lähinnä yksityinen kulutus ja investoinnit. Teollisuustuotannon laskun uskotaan jatkuvan edelleen ja palvelutuotannon kasvun jäävän alle prosenttiin. Maailmankaupan kasvu jää tänä vuonna 2 %:iin, mikä on maailmantalouden kasvua alhaisempi. Euroopassa Iso-Britannian eroaminen EU:sta uskotaan johtavan maan talouskasvun hidastumiseen.

Suomen julkisen talouden uskotaan pysyvän alijäämäisenä vuosikymmenen loppuun saakka. Julkiseen talouteen on eri hallitusten toimesta kohdennettu mittavia sopeutustoimia, mutta niistä huolimatta alijäämä ei ole supistunut merkittävästi. Valtio on julkisen talouden sektoreista eniten alijäämäinen.

Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan vuonna 2016 nimellisansiot nousevat hiukan yli prosentin. Vuonna 2017 ansiotasoindeksi nousu jää alle prosenttiin lähinnä kilpailukykysovimuksen ansiosta. Sopimus alentaa työnantajien maksuja, mikä parantaa Suomen kustannuskilpailukykyä muihin maihin verrattuna. Työttömyysasteen trendi on kääntynyt hienoiseen laskuun ja työllisyysasteen uskotaan nousevan 68,5 prosenttiin. Kuluttajahintojen nousun uskotaan olevan yhä maltillista, noin 0,4 %.

1.2 Kuntatalouden näkymät

(Valtionvarainministeriö, Kuntatalousohjelma 2017-2020 kevät 2016)

Kuntatalouden näkymät ovat vaikeat. Toimintamenojen kasvupaine pysyy tulevana vuosina suurena, sillä palvelutarvetta kasvattaa väestön ikärakenteen muutos, lisääntynyt maahanmuutto ja heikko työmarkkinatilanne. Hitaan talouskasvun vuoksi kuntatalouden tulojen kehitys on sen sijaan jäämässä vaimeaksi. Kuntien ja kuntayhtymien toteuttamat sopeutustoimet kuitenkin vahvistavat kuntataloutta kuluvana vuonna. Hallitusohjelman mukaiset, kuntataloutta vahvistavat, toimet pitävät kuntatalouden yhteenlasketun tilikauden tuloksen myös lähivuosina tasapainon tuntumassa. Ilman menopaineita hillitseviä rakenteellisia uudistuksia tilikauden tulos painuu kuitenkin alijäämäiseksi vuosikymmenen lopulla. Painelaskelman mukaan kuntatalouden velkaantumisen jatkuu nopeana ja lainakanta kasvaa vuoteen 2020 mennessä yli 23 miljardiin euroon.

Kuntien verotulojen kasvu jää vaisuista talousnäkyistä johtuen lähivuosina maltilliseksi. Kuntien yhteenlaskettuja verotuloja supistaa myös yhteisövero-osuuden määräaikaisen korotuksen poistuminen vuonna 2016. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti nousi vuoden alussa vain hieman, sillä ainoastaan 45 kuntaa turvautui kunnallisveroprosentin korotuksiin taloutensa tervehdyttämiseksi. Kunnallisveroprosenttien korotusten arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja noin 40 miljoonalla eurolla. Hallitusohjelman mukaiset kiinteistöverokorotukset lisäävät kiinteistöveron tuottoa asteittain yhteensä 100 miljoonalla eurolla vuosina 2016–2019.

Valtionosuuksia kasvattaa kuluvana vuonna valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, jossa laskennalliset kustannukset tarkistetaan vastaamaan toteutuneita kustannuksia, sekä tehtyjen veroperustemuutosten kompensatio kunnille. Valtionosuuksien kasvua hidastaa puolestaan hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet, mukaan lukien valtionosuusindeksin jäädytys vuosina 2016–2019. Myös jo aiemmin osana valtionalouden sopeutustoimia päätetyt valtionosuusleikkaukset supistavat valtionosuuksia vuosina 2016 ja 2017 yhteensä 90 milj. eurolla. Myös kasvanut maahanmuutto lisää valtionosuuksia, sillä valtio korvaa kunnille maahanmuutosta koituvia kustannuksia.

Kuntatalouden nettoinvestoinnit ovat kasvaneet pitkään voimakkaasti, mutta aivan viime vuosina kasvu näyttää tasaantuneen. Investointien arvioidaan pysyvän kuitenkin tulevana vuosina korkealla tasolla, sillä etenkin kasvukeskuksissa palveluverkon ja infrastruktuurin laajentaminen edellyttävät edelleen huomattavia investointeja. Koska käyttötalouden tulot eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja, kunnat joutuvat rahoittamaan investointeja velalla. Kireän taloustilanteen ja kasvavan lainakannan vuoksi kunnat joutuvat myös priorisoimaan investointikohteitaan.

Kuntatalouteen kohdistuvista mittavista sopeutustoimista huolimatta kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on selvästi alijäämäinen. Ilman uusia kuntataloutta vahvistavia toimia alijäämä myös kasvaa painelaskelmassa jälleen vuosikymmenen loppua kohden. Tulojen ja menojen välisen epäsuhdan korjaaminen edel-

lyttää sote- ja aluehallintouudistuksen toteuttamista, kuntien tehtäviä ja velvoitteita vähentävien toimien toimeenpanoa sekä sitä, että kunnat jatkavat omia kuntataloutta vahvistavia toimiaan. Ilman menopaineita hillitseviä rakenteellisia uudistuksia kunnallisveroprosentteihin kohdistuu tulevina vuosina huomattava nostopaine.

Kilpailukykysovimuksen vaikutus kuntatalouteen

(Valtiovarainministeriö, Kilpailukykysovimus ja kuntatalouden näkymät, 2016)

Valtiovarainministeriö on arvioinut kilpailukykysovimuksen vaikutuksia kuntatalouteen. Yhteisvaikutus kuntatalouteen on koko Suomen tasolla noin 90 miljoonaa euroa negatiivinen vuonna 2017.

Kilpailukykysovimuksen vaikutukset ovat:

- palkkojen nollakorotus
- lomarahojen 30 % leikkaus julkiselta sektorilta vuosina 2017 – 2019
- työnantajamaksujen siirto työnantajalta työntekijöille, sosiaaliturvamaksun ja työttömyysvakuutusmaksun aleneminen
- eläkeuudistus, kuntien eläkevakuutusmaksuja alennetaan
- työajan pidennys 24 tuntia vuodessa

Lomarahojen vähennys otetaan huomioon täysimääräisenä valtionosuuksissa, työajan pidennys 75 prosenttisesti vuonna 2017 ja sen jälkeen täysimääräisesti, eläkeuudistuksen vaikutus pienentää valtionosuusindeksiä ja sitä kautta valtionosuuksia.

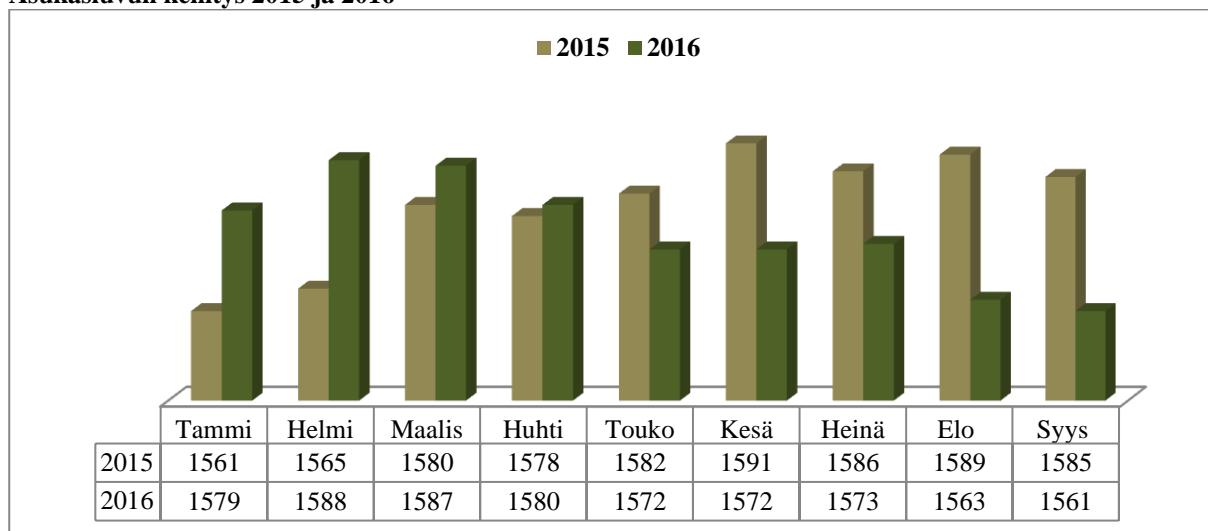
1.3 Pyhännän kunnan taloudelliset lähtökohdat

Pyhännän kunnan tilikauden tulos vuonna 2015 oli 190457,77 €. Tuloksessa on huomioitu kertaluonteiset poistot 448226,04 €. Taseessa on edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää 3232427,57 euroa.

Pitkäaikaista lainaa vuoden 2015 lopussa oli 2492564,00 € ja asukaskohtainen lainamäärä oli 2452,24 €. Pitkäaikaiset lainat laskivat vuoteen 2014 verrattuna 396488,00 eurolla. Vuoden 2015 aikana ei nostettu pitkäaikaista lainaa.

Vuoden 2016 talousarvio on toteutumassa vuosikatteen, verotulojen, valtionosuuksien ja tilikauden tuloksen osalta ylijäämäisenä.

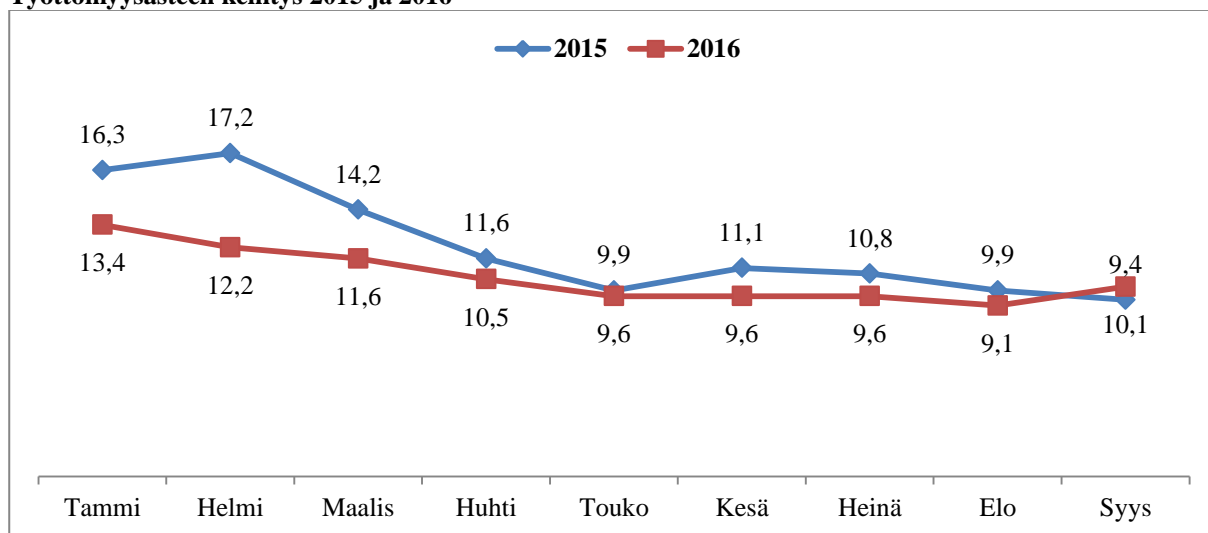
Asukasluvun kehitys 2015 ja 2016

Asukasluku 2012-2016 ja väestösuunnitelma vuosille 2017-2019

Vuosi	Väkiluku 1.1.	muutos %
2012	1588	-2,8
2013	1565	-1,4
2014	1545	1,3
2015	1563	1,2
2016	1588	1,6
2017	1585	-0,2
2018	1587	0,1
2019	1590	0,2

Työttömyysasteen kehitys 2015 ja 2016

1.4 Vuoden 2016 talousarvion rakenne ja periaatteet lainsäädännössä

Vuoden 2017 talousarvion laatimissuhteet ja talousarvioraamit hyväksyttiin kunnanhallituksessa 15.8.2016 ja talousarvioesitykset jätettiin 23.9.2016 mennessä.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtävälueellaan.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvion otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

1.5 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Käyttötalouden osan toimintatulot ja –kulut käsittävät sisäiset ja ulkoiset erät.

Pyhännän kunnan talousarvion 2017 sitovuustasot valtuustoon nähden;

Käyttötalousoisa

- toiminnalliset tavoitteet
- tulosalueiden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus, toimintakate

Investointiosa;

- irtain omaisuus, toimitelimitään
- muut investoinnit hankkeittain

Tuloslaskelma;

• verotulot	Brutto
• valtionosuudet	Brutto
• korkokulut	Brutto
• muut rahoitustuotot	Brutto
• muut rahoituskulut	Brutto

Rahoituslaskelma;

• antolainasaamisten lisäykset	Brutto
• antolainasaamisten vähennys	Brutto
• pitkäaikaisten lainojen lisäys	Brutto
• pitkäaikaisten lainojen vähennys	Brutto
• lyhytaikaisten lainojen muutos	Netto

1.6 Talousarvion muuttaminen

Talousarvion tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion muutosten esittämisvelvoite koskee sekä tavoitteita että niiden edellyttämiä määrärahoja ja tuloarvioita. Esimerkiksi määrärahan korottamisen tai alentamisen yhteydessä on arvioitava, ovatko asetetut tavoitteet oikeassa suhteessa muutettuihin määrärahoihin ja tuloarvioihin.

Kuntien yhteistoimintatehtävissä talousarvion tehtävistä muutoksista päättää vastuukunnan valtuusto. Esitys talousarvion muuttamiseksi annetaan sopimuskunnalle tiedoksi ennen valtuuston kokousta, jossa muutoksesta on tarkoitus päättää. Menettelystä on sovittava tarkemmin yhteistyösopimuksessa.

Kunnan hallintosäännössä on määräys, että talousarvion tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tällaisia poikkeustapauksia ovat esimerkiksi oleelliset kunnan rahoitustarpeeseen vaikuttavat muutokset.

Talousarviopoikkeamisista, joita ei ole hyväksytty talousarviomuutoksina valtuustossa on annettava selvitys toimintakertomuksessa.

1.7 Kuntastrategia

Talousarvion ja -suunnitelman perustana ovat Pyhätä 2017 strategia, Hyvinvointikertomus ja Pyhätä 2017 strategiasta johdetut toimialakohtaiset strategiat. Kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 12.11.2012.

Toimintaperiaatteet, jotka ohjaavat kaikkea Pyhännän kunnan toimintaa ovat;

Asukaslähtöisyys

- Kunnan toiminta järjestetään asukkaiden tarpeita ja toiveita kuullen

Avoimuus

- kunnan päätöksenteko on avointa ja läpinäkyvää. Kunta on avoin uusille ajatuksille.

Tulevaisuushakuisuus

- Kunta suuntaa rohkeasti tulevaisuuteen ja varautuu toiminnassaan sen tuomiin haasteisiin

Lapsi- ja perheystävällisyys

- Lapset, nuoret ja perheet ovat kunnan voimavara. Kunnan palvelut tukevat nuorten ja perheiden sujuvaa arkea ja valinnanvapautta.

Yhteistyökykyisyys

- Kunta toimii hyvässä yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa ja hakee uusia yhteistyömahdollisuuksia.

Visio

Visiossa kiteytyy tavoite, johon tämä strategia tähtää.

Pyhätä 2017:

Pyhätä on tulevaisuuteen katsova, avoin kunta, jonne ihmisen on hyvä juurtua. Vahvuuksina ovat monimuotoinen luonto, laadukkaat peruspalvelut, monipuoliset vapaa-ajan mahdollisuudet ja vireä elinkeinoelämä. Pyhätäläiset ovat ylpeitä asuinpaikastaan ja osallistuvat aktiivisesti kotiseutunsa kehittämiseen.

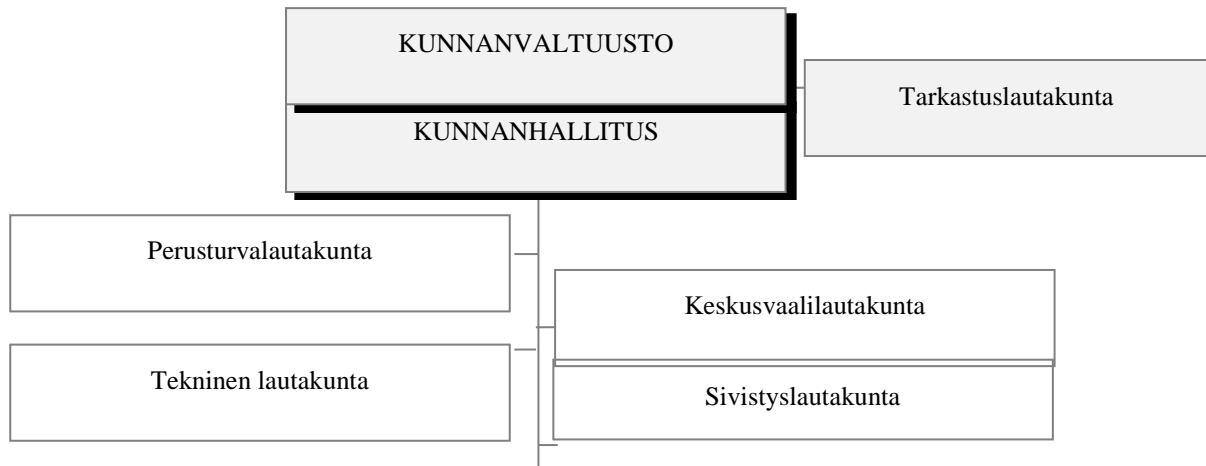
Visiota tukevat strategiset päämäärät

Haluamme, että kunnassa on vuonna 2017:

- Monipuolinen elinkeinorakenne
- Laadukkaat peruspalvelut
- Kattava asunto- ja tonttitarjonta
- Houkuttelevat harrastusmahdollisuudet
- Paljon vaihtoehtoja nuorille
- Myönteinen julkisuuskuva

1.8 Kunnan organisaatio

PYHÄNNÄN KUNNAN HALLINTO-ORGANISAATIO

TILIVELVOLLISET

Kuntakonserni

Hallinto-osasto

Vaalit
Tarkastuslautakunta
Yleinen hallinto
Muut palvelut
Elinkeinoelämän edistäminen
Maaseudun kehittämien

Perusturvaosasto

Hallinto ja sosiaalitoimisto
Lasten ja nuorten tukitoimet
Vanhusten laitos- ja asumispalvelut
Kotihoito
Vammaisten laitospalvelut ja suojatyö
Muut vanhusten ja vammaisten palvelut
Päihdehuolto
Terveyden- ja sairaanhoito
Muu sosiaali- ja terveystoimi

Sivistysosasto

Hallinto ja sivistystoimisto
Perusopetus
Keskuskeittiö
Esiopetus
Päivähoito
Vapaa-aikatoimi
Kulttuuritoimi

Tilivelvolliset (kunnanjohtaja)

Tilivelvolliset (kunnanhallitus)

Keskusvaalilautakunta

kunnanjohtaja, henkilöstö- ja talousjohtaja
kunnanjohtaja, henkilöstö- ja talousjohtaja
kunnanjohtaja
kunnanjohtaja

Tilivelvolliset (perusturvalautakunta)

sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja
sosiaalijohtaja

Tilivelvolliset (sivistyslautakunta)

osastopäällikkö
osastopäällikkö
osastopäällikkö, ruokapalveluesimies
osastopäällikkö
osastopäällikkö, päivähoidon johtaja
osastopäällikkö, vapaa-ajan ohjaaja
osastopäällikkö

Tekninen osasto

Hallinto- ja tekninen toimisto
Yhdyskuntasuunnittelu
Rakennusten ja kiinteistöjen hoito
Maa- ja metsätilat ja ympäristönsuojelu
Jätehuolto ja energiahuolto
Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet
Hallinto ja rakennusvalvonta
Palo – ja pelastustoiminta

Tilivelvolliset (tekninen lautakunta)

rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja
rakennustarkastaja

2 KÄYTTÖTALOUSOSA

2.1 Kunnan yleiset tavoitteet

Palvelusuunnitelma:

Kunnan toiminnan keskeisenä tehtävänä on laadukkaiden palveluiden tuottaminen kuntalaisille, pitämällä kuntatalous vakaana.

Kunta huomioi toiminnassaan ja päätöksenteossään kuntalain sekä sote- ja maakuntauudistuksen asettamat vaatimukset. Kunnassa toimivien yritysten toimintaympäristöä kehitetään rakentamisella, kunnostamisella sekä asukasviihtyvyyttä lisäämällä.

Tavoitteet:

Elinkeinorakenteen monipuolistaminen

Laadukkaiden peruspalveluiden turvaaminen

Kattavan asunto- ja tonttitarjonnan lisääminen

Monipuolisten harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen

Vaihtoehtojen tarjoaminen nuorille

Kuntakuvan kehittäminen

Hyvinvointikertomuksen hyödyntäminen päätöksenteossa ja toimintojen kehittämisessä

Tunnusluvut:

Asukasluku vuoden lopussa 1585

2.2 Konsernitavoitteet

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi asettaa tavoitteita konsernijohtolle koskien tytäryhteisöjen toiminnan ohjausta ja valvontaa.

Pyhännän kunnanvaltuusto on hyväksynyt 28.9.2009 kunnan konserniohjeet. Konserniohjeet tullaan päivittämään vuoden 2017 aikana uutta kuntalakia vastaaviksi.

Pyhännän kuntakonserni:

Tytäryhteisöt

	Kunnan omistusosuus %
Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallit	100,00 %
Kiinteistö Oy Ukonojankartano	100,00 %
As Oy Pyhännän Kirkkotie	65,24 %
Pyhännän Vesi Oy	63,70 %
Pyhännän Malmitori Oy	60,06 %
As Oy Pyhännän Tavastkenkä	50,28 %

Osakkuusyhteisöt

Siikalatvan Keskuspuhdistamo Oy	21,00 %

Kuntayhtymät

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri	0,56 %
Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä	1,11 %
Haapaveden-Siikalatvan seudun kuntayhtymä	10,74 %
Pohjois-Pohjanmaan liitto	0,49 %

Konserniyhteisöön kuuluvat tytäryhtiöt ja osakkuusyhtiöt noudattavat toiminnassaan Pyhännän kunnan konserniohjetta. Kuntayhtymissä konserniohjetta noudatetaan soveltuvin osin.

Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallit

Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushallit on Pyhännän kuntakonserniin kuuluva tytäryhteisö, joka on perustettu 31.12.2014 ja rekisteröity kaupparekisteriin. 29.1.2015. Pyhännän kunnan omistusosuus yhtiöstä on 100 %.

Yhtiön toimialana on omistamiensa teollisuus- ja liiketoimitilojen edelleen vuokraaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

- konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus
- teollisuus- ja liiketoimiloihin tehdään tarvittavat korjaus- ja ylläpitotyöt
- Kiinteistö Oy Pyhännän teollisuushalleille laaditaan vuosikohtainen toimintasuunnitelma

Taloudelliset tavoitteet

- tulot kattavat tilojen rahoitus- ja ylläpitokustannukset

Kiinteistö Oy Ukonojankartano

Kiinteistö Oy Ukonojankartano on Pyhännän kunnan 100 % omistama tytäryhteisö. Kiinteistö Oy Ukonojankartanon hallinnassa on yhteensä 102 vuokrahuoneistoa 15 eri kiinteistössä.

Toiminnalliset tavoitteet

- konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus
- kunnossapito- ja korjaussuunnitelman laatiminen ja noudattaminen
- vuokra-asuntojen määrä vastaa kysyntää
- vuokrat kilpailukykyisiä naapurikuntiin verrattuna

Taloudelliset tavoitteet

- yhtiön tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset
- tilikauden tulos on ylijäämäinen
- vuokrat kilpailukykyisiä naapurikuntiin verrattuna

As Oy Pyhännän Kirkkotie

Kunnan omistusosuus yhtiöstä on 65,24 %. Pyhännän kunta omistaa As Oy Pyhännän Kirkkotiestä viisi huoneistoa.

Toiminnalliset tavoitteet

- konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus
- kunnossapito- ja korjaussuunnitelman noudattaminen
- huoneistoja myydään mahdollisuuksien mukaan

Taloudelliset tavoitteet

- yhtiön tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset
- tilikauden tulos on ylijäämäinen

Pyhännän Malmitori Oy

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita Malmitori –nimisellä tilalla olevia rakennuksia. Pyhännän kunnan omistusosuus yhtiöstä on 60,06 %.

Toiminnalliset tavoitteet

- konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus

Taloudelliset tavoitteet

- yhtiön tulorahoitus kattaa ylläpitokustannukset
- tilikauden tulos on ylijäämäinen

Pyhännän Vesi Oy

Pyhännän Vesi Oy on Pyhännän kunnan 63,70 % omistama tytäryhteisö. Yhtiön tehtävänä on toimittaa kuntalaisille puhdasta vettä.

Toiminnalliset tavoitteet

- konserniohjeen mukainen raportointi ja tiedotus
- jätevesilaitos osaksi Pyhännän Vesi Oy:tä
- käyttöveden toimitusvarmuus

Taloudelliset tavoitteet

- tilikauden tulos on ylijäämäinen

2.3 Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnitelmassa esitetään kunnan täytetyt virka- ja työsuhteet osastoittain.

Hallinto-osasto	V/T	2016	2017	2018	2019
kunnanjohtaja	V	1	1	1	1
henkilöstö- ja talousjohtaja	V	1	1	1	1
hallintosihteeri	V	1	1	1	1
pääkirjanpitäjä	V	1	1	1	1
palkkakirjanpitäjä	T	1	1	1	1
toimistosihteeri	V	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä		5,5	5,5	5,5	5,5

Perusturvalautakunta	V/T	2016	2017	2018	2019
sosiaalihoitaja	V	1	1	1	1
sosiaalihoaja	V	0,7	0,8	0,8	0,8
toimistosihteeri	V	1	1	1	1
sairaanhoitaja	T	2	2	2	2
lähihoitaja	T	19	20	20	20
kodinhoitaja	T	1	0	0	0
laitosapulainen	T	1,6	0,2	0,2	0,2
osastoapulainen	T	1	2	1	1
palveluohjaaja	T	1	1	1	1
erityisavustaja	T	1	1	1	1
kotiavustaja	T	1	1	1	1
lapsiperhetyöntekijä	T	0	0,5	0	0
Yhteensä		30,3	30,5	29,0	29,0

- yksi lähihoitaja työskentelee puolet työajasta henkilökohtaisena avustajana
- yksi lähihoitaja kotihoidossa ja mielenterveyskuntoutujien tukihenkilönä
- lapsiperhetyöntekijällä puolet työajasta sivistysosastolla.

Sivistyslautakunta	V/T	2016	2017	2018	2019
rehtori	V	1	1	1	1
toimistos sihteeri	V	1	1	1	1
luokanopettaja	V	9	10	10	10
erityisopettaja	V	1	1	1	1
erityisluokanopettaja	V	1	1	1	1
oppilaanohjaaja-vararehtori	V	1	1	1	1
koulukuraattori	T	0,3	0,2	0,2	0,2
lehtori	V	6	6	6	6
koulunkäyntiavustaja	T	6	5,8	5,8	5,8
ruokapalveluesimies	T	1	1	1	1
ravitsemistyöntekijä	T	4	4	4	4
siivoaja	T	2,6	2,6	2,6	2,6
hallinto, koulutoimisto		33,9	34,6	34,6	34,6
peruskoulu yhteensä					
esiluokanopettaja	V	2	2	2	2
esikouluavustaja	T	1	2	2	2
esiopetus yhteensä		3	4	4	4
päivähoidon johtaja	V	1	1	1	1
lastentarhanopettaja	V	1	1	1	1
päivähoitaja	T	2	2	2	2
perhepäivähoitaja	T	9,5	6,5	6,5	6,5
perhepäivähoitaja, ma. avustaja	T	1	1	1	1
päivähoito yhteensä		14,5	11,5	11,5	11,5
vapaa-ajanohjaaja	V	1	1	1	1
etsivä nuorisotyöntekijä, ma.	T	1	1	1	1
vapaa-aikatoimi yhteensä		2	2	2	2
kirjastovirkailija	T	2	2,6	2,6	2,6
kulttuuritoimi yhteensä		2	2,6	2,6	2,6
Yhteensä		55,4	54,7	54,7	54,7

Perusopetus

- etsivänuorisotyöntekijä palkattu valtion tuella. Jatko on tukiriippuvainen
- valtion tuella palkattu luokanopettaja lukuvuodeksi 2016-2017

Tekninen lautakunta	V/T	2016	2017	2018	2019
rakennustarkastaja	V	1	1	1	1
toimistos sihteeri	T	0,5	0,5	0,5	0,5
laitosmies, sivutoiminen	T	0,5	0,5	0,5	0,5
yhteensä		2,0	2,0	2,0	2,0

100 Vaalit

Palvelusuunnitelma

Keskusvaalilautakunta järjestää kunnassa vaalilain mukaiset vaalit.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Vaalilain mukaisten vaalien järjestäminen	Kunnallisvaalit 2017	Toteutuneet vaalit

10 Keskusvaalilautakunta	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
100 Vaalit					
Toimintatuotot	2 449			4 800	4 800
Toimintakulut	- 2 376		- 5 000	- 5 100	- 7 000
Toimintakate	72		- 5 000	- 300	- 2 200
Tilikauden tulos	72		- 5 000	- 300	- 2 200
€/asukas 2016/1580, 2017/1585			- 3		

Perustelut

Vuonna 2018 toimitetaan ensimmäiset maakuntavaalit presidentinvaalin ensimmäisen kierroksen yhteydessä. Eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit toimitetaan 2019.

120 Tilintarkastus

Palvelusuunnitelma

Tilintarkastaja tarkastaa kuntalain mukaisesti tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Tilintarkastus toteutetaan hyvän tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla ja riittävässä laajuudessa	Lakisääteisten 7 tilintarkastuspäivän lisäksi tarvittava määrä tarkastuspäiviä	12,5 pv
Tarkastuslautakunta laatii arviointikertomuksen, tarkastussuunnitelman ja työohjelman sekä lisäksi tarvittavat hallinnon ja talouden arviointiin liittyvät asiakirjat	Tilintarkastaja avustaa arviointikertomuksen, tarkastussuunnitelman, työohjelman ja tarvittavien asiakirjojen tekemisessä	1,5 pv
Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston tilikaudelle asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa	Kokouksia pidetään tarvittava määrä lautakunnan hyväksymän tarkastussuunnitelman mukaan	6 kokousta
Systematisoidaan haastatteluita ja arviointitiedon keruuta	Kunnanhallituksen puheenjohtajien ja kunnan johtavien viranhaltijoiden sekä muiden asiantuntijoiden haastattelut kokouksissa lisäselvityksiä pyydetään tarvittaessa	5 kokouksessa asiantuntijoina.
	Tutustumiskäynnit kunnan omiin toimintayksiköihin ja kunnan tiloissa toimiviin yrityksiin.	3 käyntiä.
Tilikaudelle hyväksytyin tarkastussuunnitelman toteuttaminen	Tilintarkastajan raportointi lautakunnalle	2-3 raporttia
Lautakunnan jäsenten arviointityön kehittäminen	Lautakunnan jäsenten osallistuminen koulutuspäiville	4 osallistujaa.

12 Tarkastuslautakunta	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
120 Tilintarkastus					
Toimintakulut	- 12 543	- 14 800	- 14 500	- 14 500	- 14 500
Toimintakate	- 12 543	- 14 800	- 14 500	- 14 500	- 14 500
Tilikauden tulos	- 12 543	- 14 800	- 14 500	- 14 500	- 14 500
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 9	- 9		

Perustelut

Henkilöstöresurssit tarkastuslautakunnalla ovat riittävät.

Tilintarkastuspäivien määrää on lisätty. Maakuntaudistus muuttaa toimintaympäristöä. Tilintarkastuspäivien määrä tarkentuu tilintarkastuksen edetessä.

KUNNANHALLITUS

130 Yleinen hallinto

Palvelusuunnitelma

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista sekä kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallituksen tehtävänä on valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti johtaa ja valvoa kunnan hallintoa sekä vastata kunnallistaloudellisten ja muiden yleisten toimintaedellytysten säilymisestä. Kunnanhallitus vastaa kunnan elinkeinotoiminnan kehittamisestä.

Hallinto-osasto

Hallinto-osasto hoitaa kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskusvaalilautakunnan, yhteistoimintaryhmän ja tilapäisten toimielinten suunnittelu-, valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät. Lisäksi hallinto-osasto tuottaa kunnan keskitetyt tukipalvelut.

Henkilöstöhallinto

Kunnan yhteistoimintaelimenä toimii yhteistoimintaryhmä. Yhteistoimintaryhmän toiminta perustuu lakiin työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa. Yhteistoiminnan tavoitteena on antaa henkilöstölle mahdollisuus osallistua kunnan toiminnan kehittämiseen, vaikuttaa omaa työtään ja työyhteisöään koskevien päätösten valmisteluun sekä samalla edistää kunnallisen palvelutuotannon tuloksellisuutta ja henkilöstön työelämän laatua.

Toiminnalliset tavoitteet, kunnanhallitus

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Huomioidaan kunnan toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset	Selvitetään ja tehdään tarvittavat päätökset toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten vuoksi	Tehdyt päätökset
Päätösten oikeellisuus	Päätöksentekomenettely on virheetöntä ja uuden kuntalain mukaista	Päätöksistä tehdyt valitukset
Tasapainoinen ja kestävä kuntatalous	Investoinnit suhteutetaan kunnan kantokykyyn. Tarkistetaan kunnan perimiä asiakasmaksuja,	Vuosikate kattaa poistot Tilikauden tulos
Konsernijohtamisen kehittäminen	Kunnanhallituksen nimeämät edustajat ja tytäryhteisöjen johtajat raportoivat säännöllisesti toiminnastaan kunnanhallitukselle	Toteutunut raportointi
Kuntastrategian uudistaminen	Jatketaan kuntastrategian uudistamista	Kuntastrategia uudistetaan 30.11.2017 mennessä

Toiminnalliset tavoitteet, henkilöstöhallinto

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstö osallistuu työtehtäviä tukevaan koulutukseen koulutussuunnitelman ja osastokohtaisten määrärahojen puitteissa.	Toteutuneet koulutuspäivät.
	Uudistetaan kehityskeskustelukäytäntöjä	Kehityskeskustelut tavoitetaso 100 %
Henkilöstön työkyvyn säilyminen ja ylläpito	Työterveyshuollon palvelujen uudistaminen.	Palvelun saatavuus.
	Varhaisen tuen ja välittämisen toimintamallin mukainen työntekijöiden tukeminen työssä selviytymisessä	Sairauspoissaolot <2016.
	Henkilöstön kannustaminen omaehtoiseen kuntoiluun	Järjestetty toiminta.

13 Kunnanhallitus	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
130 Yleinen hallinto					
Toimintatuotot	251 039	291 200	270 000	270 000	270 000
Toimintakulut	- 544 984	- 609 500	- 592 500	- 583 500	- 584 000
Toimintakate	- 293 945	- 318 300	- 322 500	- 313 500	- 314 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 99 905	- 23 200	- 21 500	- 1 500	
Tilikauden tulos	- 393 851	- 341 500	- 344 000	- 315 000	- 314 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 201	- 203		

150 Muut palvelut

Palvelusuunnitelma

Muihin palveluihin kuuluvat velkaneuvonta, tukityöllistäminen, nuorten työllistäminen ja asiointiliikenne. Talous- ja velkaneuvonta ostetaan Ylivieskan kaupungilta. Tukityöllistämistä järjestetään pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytymisuhan alla olevien työllistämiseksi. Nuoria, koululaisia ja opiskelijoita työllistetään työelämään tutustuttamiseksi.

Asiointiliikennettä järjestetään yleisen linja-autoliikenteen puuttuessa sivukyliltä kunnan keskustaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Työllisyyden edistäminen	Palkkatukijaksojen tarjoaminen työmarkkinatukikelpoisille työnhakijoille Kesätöiden tarjoaminen opiskelijoille kahdeksi viikoksi	Toteutuneet palkkatukijaksot. Toteutuneet kesätyöjaksot.
Asiointiliikenteen järjestäminen	Asiointiliikennettä järjestetään Tavastengältä ja Viitämäestä	Asiointiliikenteen saatavuus.

150 Muut palvelut	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	29 091	66 600	36 000	36 000	36 000
Toimintakulut	- 59 361	- 135 100	- 74 000	- 74 000	- 74 000
Toimintakate	- 30 270	- 68 500	- 38 000	- 38 000	- 38 000
Tilikauden tulos	- 30 270	- 68 500	- 38 000	- 38 000	- 38 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 43	- 24		

Perustelut

Kunnat rahoittavat 50 % yli 300 päivää ja 70 % yli 1000 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneiden henkilöiden työmarkkinatuen kustannuksista.

160 Elinkeinoelämän edistäminen

Palvelusuunnitelma

Kunnan teollisuushalliyhtiö edistää kunnassa toimivien teollisuus- ja palveluyritysten toimintamahdollisuuksia. Maatalousyritysten toiminta edellytyksiä kehitetään eri toimenpitein. Yrityskulttuuria ja yrittäjyyttä korostavaa asenneilmas- toa edistetään koulutuksella, kunnan ja yrittäjien välisellä yhteistyöllä, mediamainonnalla ja yritysten toimintaedellytyk- sistä huolehtimalla.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Yritystoiminnan edistäminen	Yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa selvitetään yritys- toiminnan kehittämisen vaihtoehtoja. Markkinoidaan Leiviskänkankaan uutta teollisuusaluetta.	Tehdyt selvitykset ja suunnitelmat Uudet yritykset
Hanketoimintaan osallistuminen	Kartoitetaan uusien ja nykyisten teollisuus- ja palveluyritysten toimi- tilatarpeita Osallistutaan kunnan maksuosuudel- la paikkakunnalla ja seutukunnassa viriäviin hankkeisiin	Toteutuneet hankkeet
Uudet työpaikat	Osallistutaan Haapaveden- Siikalatvan seudun kuntayhtymän ja muiden toimijoiden kanssa projek- teihin, joilla edistetään uusien työ- paikkojen syntymistä kuntaan	Työllisyysaste

160 Elinkeinoelämän edistäminen	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintakulut	- 44 748	- 53 000	- 53 000	- 53 000	- 53 000
Toimintakate	- 44 748	- 53 000	- 53 000	- 53 000	- 53 000
Tilikauden tulos	- 44 748	- 53 000	- 53 000	- 53 000	- 53 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 34	- 33		

200 Maaseudun kehittäminen

Palvelusuunnitelma

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen tehtävänä on huolehtia maaseutuelinkeinoviranomaistehtävistä säädettyjen lakien, asetusten ja määräysten mukaisesti Haapaveden kaupungissa sekä Pyhännän, Siikalatvan ja Vaalan kunnissa.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue vastaa omalta osaltaan maaseudun ja maaseutuelinkeinojen kehittämistä toiminta-alueellaan. Yhteistoiminta-alueen palveluksessa oleva maaseutuasiamies käy keskimäärin yhden päivän viikossa Pyhännällä, jolloin palvelu tuotetaan lähipalveluna sopimuksen mukaisesti. Pyhännän kunta järjestää toimintaa varten toimitilat. Kunta tukee maatalousyrittäjiä tuetussa maksullisessa lomittaja-avussa ja osallistuu eläinlääkärien akuuttien viikonloppukäyntien kustannuksiin omavastuuosuuden ylittävältä osuudelta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Maksetaan viljelijätuet kahden viikon sisällä maksuluvan aukeamisesta	Hakemukset käsitellään siten, että kukin tukimuoto voidaan hyväksyä maksuun kahden viikon sisällä maksuluvan avautumisesta, mikäli valvonnat tai muut YTA:sta riippumattomat syyt eivät estä yksittäisen tilan tuen maksamista	Maksuluvan avautumispäivämäärä.
Tarjotaan maaseutuhallinnon palvelut ajallisesti ja alueellisesti joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti, koko Siikalatvan yhteistoiminta-alueella.	Tarjotaan palvelut koko alueella fyysisissä toimipisteissä tarpeen mukaan. Lisäksi palveluita tarjotaan sähköisesti eri välineiden kautta	Kustannukset suhteessa asiakkaisiin ja kunnan asukkaisiin. Palvelun saatavuuden toteutuminen, asiakaspalaute.

200 Maaseudun kehittäminen	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintakulut	- 30 574	- 34 000	- 35 000	- 35 000	- 35 000
Toimintakate	- 30 574	- 34 000	- 35 000	- 35 000	- 35 000
Tilikauden tulos	- 30 574	- 34 000	- 35 000	- 35 000	- 35 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 22	- 22		
€/maatila 2016/45, 2017/45		- 756	- 778		

13 Kunnanhallitus Yhteensä	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	- 280 130	357 800	- 306 000	- 306 000	- 306 000
Toimintakulut	- 679 666	- 831 600	- 754 500	- 745 500	- 746 000
Toimintakate	- 399 537	- 473 800	- 448 500	- 439 500	- 440 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 99 905	- 23 200	- 21 500	- 1 500	
Tilikauden tulos	- 499 442	- 497 000	- 470 000	- 441 000	- 440 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 300	- 283		

PERUSTURVALAUTAKUNTA

300 Hallinto ja sosiaalitoimisto

Palvelusuunnitelma

Sosiaalitoimiston, kehitysvammahuollon, palveluasumisen ja kotihoidon hallinnointi sekä eri projektit

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Lakisääteiset sosiaalipalvelut turvataan laadukkaasti eri hallinnonalojen ja toimijoiden välisellä yhteistyöllä ja hyvinvointivastuulla kaikessa päätöksenteossa.	Sosiaalipalvelut tuotetaan lähipalveluina.	laatusuosituksset.
Laadukkaat maakunnalliset sosiaali- ja terveystalvet 1.1.2019 alkaen	Mukana oleminen maakunnallisessa Popster-hankkeessa	SOTE-johtajien kokousten määrä 6.

30 Perusturvalautakunta

300 Hallinto ja sosiaalitoimisto	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	2 722	21 100			
Toimintakulut	- 146 173	- 189 800	- 160 400	- 160 000	- 158 000
Toimintakate	- 143 451	- 168 700	- 160 400	- 160 000	- 158 000
Tilikauden tulos	- 143 451	- 168 700	- 160 400	- 160 000	- 158 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 107	- 101		

Perustelut

Pohjois-Pohjanmaalla on maakunnallinen Popster-hanke, joka valmistelee sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta Pohjois-Pohjanmaalle. Hanke on voimassa ajalla 2/2016-6/2017, jonka jälkeen aloittaa väliaikaishallinto. Keskeisiä asioita uudistuksessa ovat palvelu- ja hoitoketjuprosessien uudistaminen. Valmistelu- ja kehittämistyö organisoidaan keskeisten palvelukokonaisuuksien ympärille huomioiden soten ja kuntien välisten toimintojen ja palvelujen rajapinnat.

320 Lasten ja nuorten tukitoimet

Palvelusuunnitelma

Perusturva tuottaa lasten ja nuorten tarvitsemia tukitoimia monipuolisesti jokaisen tarpeisiin eri hallinonalojen välisellä yhteistyöllä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Lapset, nuoret ja vanhemmat saavat apua ja tukea eri elämäntilanteissa eri toimijoiden välisellä yhteistyöllä.	Lapset puheeksi -toimintamallin käyttö ja ylläpito	Lapset puheeksi-menettelmäkoulutettujen työntekijöiden määrä ja toimintamallin käyttömäärät.
Ammattitaitoinen ja työhön sitoutunut henkilöstö.	Lapsiperhetyöntekijän toimen täyttämisen määräajalle ja lapsiperhetyön tunnettavaksi tekeminen	lapsiperhetyön asiakkaiden määrä.

320 Lasten ja nuorten tukitoimet	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	3 961	3 200	4 400	3 000	3 000
Toimintakulut	- 146 328	- 141 600	- 167 400	- 125 000	- 125 000
Toimintakate	- 142 367	- 138 400	- 163 000	- 122 000	- 122 000
Tilikauden tulos	- 142 367	- 138 400	- 163 000	- 122 000	- 122 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 88	- 103		

Perustelut

Lastensuojelun tarkoitus on tukea lapsia ja perheitä ilman rankkoja tukitoimia. Sosiaalihuoltolain mukaan perheillä on oikeus lapsiperheiden kotipalveluun ja lasten ja nuorten tukitoimiin ilman lastensuojelun asiakkuutta. Palvelujärjestelmässä panostetaan ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen, jotta rankkoja toimenpiteitä ei tarvitsisi tehdä.

330 Vanhusten laitospalvelut

Palvelusuunnitelma

Perusturva tuottaa ikäihmisten laitospalveluja Palvelukeskus Nestorissa, jossa on kaksi laitospaikkaa.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Ikäihmisten laitoshoidon on asiakasläh- töistä, tavoitteellista ja säännöllisesti arvioitua. Hoito toteutetaan kirjallisen hoito- ja palvelusuunnitelman ohjaa- mana.	Palvelukeskuksen henkilöstön määrä noudattaa lain mukaisia suosituksia.	Henkilöstömitoitukset.

330 Vanhusten laitospalvelut	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	23 252	23 500	20 200	20 000	20 000
Toimintakulut	- 116 384	- 114 090	- 114 600	- 114 400	- 114 400
Toimintakate	- 93 132	- 90 590	- 94 400	- 94 400	- 94 400
Poistot ja arvonalentumiset	- 19 196	- 3 110	- 2 600	- 2 600	- 2 600
Tilikauden tulos	- 112 327	- 93 700	- 97 000	- 97 000	- 97 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 57	- 60
€/laitoshoitopaikka 2016/2, 2017/2	- 45 295	- 47 200
€/laitoshoitopäivä 2016/730, 2017/730	- 124	- 129
€/laitushoitoteriat 2016/4392, 2017/4392	- 3	- 3

Perustelut

Pyhännän kunnalla on sopimus vastuulääkäripalvelusta Doctagon Oy:n kanssa ajalla 1.7.2016-31.3.2018. Palvelu koskee Palvelukeskus Nestorissa asuvia asukkaita. Palvelu sisältää geriatrian erikoislääkärin tai vanhustenhoitoon perehtyneen yleislääkärin tekemiä osastokierroja. Kerran viikossa on puhelinkierro, jolloin lääkäri käy läpi lääkitysasiat, uusii reseptit sekä kirjoittaa todistuksia ja läheteitä. Henkilökunnalla on mahdollisuus konsultoida lääkäriä ympäri vuorokauden asiakkaan voimien äkillisesti muuttuessa. Palvelu vähentää erikoissairaanhoidon ja ambulanssikyytien tarvetta. Palvelun hyödyllisyyttä arvioidaan kustannusmittareilla kuten vuodeosaston käytöllä, ambulanssikyydytyksillä sekä laadun mittareilla kuten asiakastytyväisyyskyselyillä.

340 Kotihoito

Palvelusuunnitelma

Kotihoito tuottaa laadukkaita kotipalveluja tasa-arvoisesti kuntalaisille.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Kotihoidon tavoitteena on tukea asiakkaan toimintakykyä ja elämänhallintaa siten, että hän voi asua turvallisesti kotona mahdollisimman pitkään.	Asiakasta tuetaan ja autetaan kotihoidon avulla silloin, kun asiakas tarvitsee sairauden tai alentuneen toimintakyvyn vuoksi apua kotiin selviytyäkseen arkipäivän askareista ja henkilökohtaisista toiminnoista.	Asiakastytyväisyyskyselyt
Suuri tavoite on kotihoidon kehittäminen.	Kotihoidon mobiili ja toiminnanohjausjärjestelmä järkevöittää ajan käyttöä ja resurssien kohdentamista.	Työajan seuranta, asiakastyöhön käytetty välitön työaika
Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta	Henkilöstön tehtäväkuvien tarkastaminen	henkilöstömitoitukset, henkilöstön täydennyskoulutus

340 Kotipalvelut	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	96 623	113 530	118 000	118 000	118 000
Toimintakulut	- 400 730	- 442 950	- 443 600	- 444 000	- 444 000
Toimintakate	- 304 107	- 329 420	- 325 600	- 326 000	- 326 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 2 875	- 1 380			
Tilikauden tulos	- 306 982	- 330 800	- 325 600	- 326 000	- 326 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 208	- 205
€/tukipalveluasiakas 2016/48, 2017/48	- 351	- 17
€/säännöllisen kotihoidon asiakas 2016/40, 2017/40	- 7 815	- 8 120

Perustelut

Kotihoidon tarve ja tarjonta lisääntyvät voimakkaasti. Kotiin tarjottava hoito monipuolistuu valtakunnallisten suuntausten mukaan. Kotisaattohoito, kotikuntoutus ja kotisairaala ovat tulevaisuudessa kehitettäviä osa-alueita.

350 Vammaisten laitospalvelut ja suojaytyö

Palvelusuunnitelma

Kehitysvammaisille kuntalaisille järjestetään vammaispolitiikan periaatteiden mukaisesti vammaisten henkilöiden tarvitsemat palvelut.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Vammaispalvelut tukevat kehitysvammaisten asukkaiden toimintakykyä ja turvaavat heille yksilöllisten palvelujen avulla mahdollisuuden tasa-arvoiseen elämään.	Kehitysvammaisille kuntalaisille järjestetään vammaispolitiikan periaatteiden mukaisesti vammaisten henkilöiden tarvitsemat lakisääteiset palvelut. Pyhännällä toimii työ- ja toimintakeskus, joka tarjoaa erityisryhmille monipuolista toimintaa jokaisen tarpeet ja kyvyt hyödyntäen.	työtoiminta-asiakkaiden määrä.

350 Vammaisten laitospalvelut ja suojaytyö	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	18 639	11 480	12 100	12 000	12 000
Toimintakulut	- 208 670	- 218 880	- 208 600	- 209 000	- 209 000
Toimintakate	- 190 031	- 207 400	- 196 500	- 197 000	- 197 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 7 916				
Tilikauden tulos	- 197 946	- 207 400	- 196 500	- 197 000	- 197 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580 2017/1585	- 131	- 124
€/työtoimintapäivä 2016/985 2017/1475	- 106	- 66
€/työtoiminnan asiakas 2016/13 2017/13	- 8 007	- 7 470

Perustelut

Kehitysvammaisten asumispalvelut järjestetään tuki- ja palveluasumisessa. Tarkoituksenmukaisia palveluja tulee saada itsenäistyville, nuorille kehitysvammaisille. Mielenterveystukihenkilö antaa tukipalvelua mielenterveyskuntoutujille.

360 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut

Palvelusuunnitelma

Erityisryhmille järjestetään heidän tarvitsemansa palvelut heidän kykyjään ja mahdollisuuksiaan hyödyntäen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Osaava ja ammattitaitoinen henkilökunta	henkilöstön toimenkuvien tarkastelu	henkilöstömitoitus.
Vanhus- ja vammaisneuvoston roolia vahvistetaan ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisessä.	Vanhus- ja vammaisneuvostolla on erillinen toimintasuunnitelma.	vanhus- ja vammaisneuvoston kokousten määrä.

360 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	364 049	291 970	339 600	337 800	337 800
Toimintakulut	- 1 598 877	- 1 544 930	- 1 674 100	- 1 674 000	- 1 674 000
Toimintakate	- 1 234 828	- 1 252 960	- 1 334 500	- 1 336 200	- 1 336 200
Poistot ja arvonalentumiset	- 189 699	- 44 040	- 36 800	- 36 800	- 36 800
Tilikauden tulos	- 1 424 527	- 1 297 000	- 1 371 300	- 1 373 000	- 1 373 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580 2017/1585	- 793	- 842
€/Nestori palveluasuminen/asukas 2016/22, 2017/22	- 41 275	- 40 203
€/Nestori/palveluas./hoitopv. 2016/8052, 2017/8030	- 113	- 110
€/Nestori/palveluas./ateria 2016/48312, 2017/48312	- 3	- 3
€/omaishoidon piirissä olevat 2016/12, 2017/12	- 5 211	- 5 040
€/ostopalvelusopimukset 2016/8, 2017/9	- 26 531	- 33 749
€/palvelutalon Hilman asukkaat 2016/6, 2017/6	325	305

Perustelut

Kehitysvammaisten asumispalvelut toteutetaan ostopalveluna.

Pyhântä osallistuu ja järjestää valtakunnallisten suunnitelmien mukaisia tapahtumia, kuten vanhustenviikon.

370 Päihdehuolto

Palvelusuunnitelma

Kunta järjestää kuntalaisille päihdehuollon palveluja kunnan tarpeiden mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Päihdehoito ja -kuntoutus ovat kuntalaisten saatavilla tarpeen mukaan.	Nuoria ohjataan terveellisiin elämäntapoihin, päihdeettömyyteen ja liikunnalliseen elämäntapoihin moniammatillisena yhteistyönä.	päihdemittarit.
Päihdepalveluissa huomioidaan asiakas ja hänen perheensä yksilöinä.	Kuntalaiselle järjestetään päihdehuollon palveluja tarpeiden mukaan.	päihdetilastot.
Päihdeidenkäytön haittojen minimointi		

370 Päihdehuolto	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	6 052	7 900	5 700	5 700	5 700
Toimintakulut	- 24 464	- 21 490	- 15 700	- 15 300	- 15 300
Toimintakate	- 18 413	- 13 590	- 10 000	- 9 600	- 9 600
Poistot ja arvonalentumiset	- 4 231	- 1 410	- 2 400	- 2 400	- 2 400
Tilikauden tulos	- 22 643	- 15 000	- 12 400	- 12 000	- 12 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 9	- 6		

Perustelut

Oikeaan aikaan toteutettu päihdehuolto toimii varhaisen puuttumisen mallina.

380 Terveyden- ja sairaanhoito

Palvelusuunnitelma

Kunta ostaa kuntalaisten terveyden- ja sairaanhoidon palveluita Sosiaali- ja terveystieteiden keskuslaitalta ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä sekä tarvittaessa muilta sairaanhoitopiireiltä ja yksityiseltä sektorilta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Yleislääkäripalvelut ovat saatavilla Pyhännän terveysasemalla neljänä päivänä viikossa lähes ympärivuotisesti. Tavoitteena on terveyspalvelujen, kuten lääkärin vastaanottojen, neuvolan, sairaanhoidon ja suun terveydenhuollon saatavuuden turvaaminen.	Perusterveydenhuollon palvelut järjestää Terveyspiiri Helmi. Erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri.	hoitotakuun toteutuminen työikäisten sairauspoissaolot

380 Terveys- ja sairaanhoito	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	52 836	53 200	52 000	52 000	52 000
Toimintakulut	- 3 381 659	- 3 325 140	- 3 206 300	- 3 206 300	- 3 206 300
Toimintakate	- 3 328 823	- 3 271 940	- 3 154 300	- 3 154 300	- 3 154 300
Poistot ja arvonalentumiset	- 18 744	- 8 060	- 7 700	- 7 700	- 7 700
Tilikauden tulos	- 3 347 567	- 3 280 000	- 3 162 000	- 3 162 000	- 3 162 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 2 071	- 1 990
€/asukas perusterveydenhoito 2016/1580, 2017/1585	- 946	- 861
€/asukas erikoisterveydenhoito 2016/1580, 2017/1585	- 1 125	- 1 129

Perustelut

Kunta pyrkii omalla toiminnallaan edistämään kuntalaisten terveyttä, hyvinvointia ja omatoimisuutta sekä ehkäisemään terveyserojen syntymistä. Työikäisten terveyspalveluissa kiinnitetään huomiota terveysneuvontaan sekä omaehtoisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

390 Muu sosiaali- ja terveystoimi

Palvelusuunnitelma

Asiakkaita ohjataan sosiaalihuollon ammattilaisten avulla.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Nuorten syrjäytymisen ehkäisy	Nuorten koulunkäyntiä ja työllistymistä tuetaan yhteistyöverkostoilla.	nuorten työllisyys.
Tavoitteellinen ja suunnitelmallinen asiakastyö	Seinäntöntä työpajatoimintaa järjestetään sopivalle kohderyhmälle. Sosiaalitoimisto maksaa kuntaosuuden yli kolmesataa päivää työmarkkinatuella olevista henkilöistä. Kunta pyrkii järjestämään kyseisille henkilöille työpaikkoja ja kuntouttavaa työtoimintaa kunnan eri hallinnonaloille.	Pitkäaikaistyöttömien määrä, kuntouttavassa työtoiminnassa olevien asiakkaiden määrä.

390 Muu sosiaali- ja terveystoimi	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	19 277	25 700	13 800	11 300	11 300
Toimintakulut	- 152 878	- 169 700	- 155 800	- 151 300	- 151 300
Toimintakate	- 133 601	- 144 000	- 142 000	- 140 000	- 140 000
Tilikauden tulos	- 133 601	- 144 000	- 142 000	- 140 000	- 140 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 91	- 90		

Perustelut

Vuonna 2017 perustoimeentulotuki siirtyi Kansaneläkelaitokselle. Muutoksessa korostuu Kansaneläkelaitoksen ja kunnan saumaton yhteistyö.

30 Perusturvalautakunta Yhteensä	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	587 411	551 580	565 800	559 800	559 800
Toimintakulut	- 6 176 162	- 6 168 580	- 6 146 500	- 6 099 300	- 6 097 300
Toimintakate	- 5 588 752	- 5 617 000	- 5 580 700	- 5 539 500	- 5 537 500
Poistot ja arvonalentumiset	- 242 659	- 58 000	- 49 500	- 49 500	- 49 500
Tilikauden tulos	- 5 831 411	- 5 675 000	- 5 630 200	- 5 589 000	- 5 587 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 3 555	- 3 521		

SIVISTYSLAUTAKUNTA

400 Hallinto ja sivistystoimisto

Palvelusuunnitelma

Päivähoito-, varhaiskasvatus-, opetus-, kulttuuri-, ja vapaa-ajanpalveluiden hallinnointi

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Sivistysosaston palveluiden kustannustehokas ja laadukas tuottaminen	Tuotetaan sivistysosaston sisäiset palvelut ajallaan, tiedotetaan riittävästi	Työtyytyväisyyskysely

40 Sivistyslautakunta	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
400 Hallinto ja koulutoimisto					
Toimintatuotot	19 698	19 690	22 400	22 400	22 400
Toimintakulut	- 58 107	- 66 390	- 68 800	- 68 400	- 68 400
Toimintakate	- 38 409	- 46 700	- 46 400	- 46 000	- 46 000
Tilikauden tulos	- 38 409	- 46 700	- 46 400	- 46 000	- 46 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 30	- 29		

Perustelut

Toisella asteella käytettävien psykologi- ja kuraattoripalvelujen käytön kustannuksista vastaa opiskelijan kotikunta. Määräraha varataan hallinto ja sivistystoimiston alle.

405 Keskuskeittiö

Palvelusuunnitelma

Keskuskeittiö tuottaa kunnan ateriapalvelut keskitetysti koululla ja osin Nestorin keittiössä. Lähtökohtana on laadukas, maistuva ja monipuolinen ruoka.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Monipuolinen ruoka	Keskuskeittiö tuottaa nykyisten ravintosuositusten mukaista monipuolista ja maistuvaa ruokaa asiakkailleen	Asiakaspalaute, asiakastytyytyväisyyskysely
Osaava henkilökunta	Keskuskeittiölle rekrytoidaan muodollisesti kelpoisia alan ammattilaisia. Keskuskeittiön henkilökuntaa koulutetaan tarpeen mukaan.	Kelpoisuus, koulutuspäivät
Kustannustietoisuus ja paikallisuus	Keskuskeittiöllä seurataan eri raaka-aineiden hinnankehitystä ja pyritään mahdollisuuksien mukaan käyttämään lähellä tuotettuja raaka-aineita	Ateriakustannus

405 Keskuskeittiö	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	78 192	387 140	372 800	372 800	372 800
Toimintakulut	- 78 192	- 387 140	- 372 800	- 372 800	- 372 800
Toimintakate					
Tilikauden tulos					
€/asukas 2016/1580, 2017/1585					

Perustelut

Keskuskeittiön toiminnan vakiintuessa on tarpeen hioa toimintatavat sujuviksi ja yrittää löytää sekä asiakkaiden että työntekijöiden kannalta sujuvat ratkaisut, joka turvaa laadukkaan ruuan.

410 Perusopetus

Palvelusuunnitelma

Perusopetuksen kasvatus- ja opetustyön tavoitteena on ympäristön tukemana tarjota oppilaalle elämässä tarvittavat monipuoliset perustiedot ja -taidot, jotta hänestä kehittyisi tasapainoinen, toimintakykyinen, vastuullinen sekä elämää arvostava ja kunnioittava ihminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Pätevä henkilökunta	Avoimiin virkoihin ja toimiin pyritään saamaan muodollisesti kelpoiset työntekijät/viranhaltijat	Muodollisesti kelpoiset/muodollista kelpoisuutta vailla olevat työntekijät
Toisen asteen koulutuspaikka Pyhännän perusopetuksen päättävälle	Oppilaanohjaaja ja etsivänuorisotyöntekijä yhteistyössä varmistavat kaikille perusopetuksen päättävälle oppilaille sopivan jatkokoulutuspaikan löytymisen	Toisen asteen koulutuspaikan vastaanottaneet
Yläkoulun atk-luokan laitteistojen uusiminen, kannettavien laitteiden uusiminen	Investoidaan uudet tietokoneet atk-luokkaan, etsitään sopiva paikka käytävältä kannettaville laitteille ja uusitaan niitä.	Tehdyt hankinnat
Koulukiinteistön vuosikunnostusten lisääminen	Jatketaan koulun pintaremontteja maalaamalla käytäviä ja ovia.	Tehdyt toimenpiteet
Oppilaiden opiskelumotivaation kasvu	Kehitetään oppimisympäristöjä, uuden opetussuunnitelman mukanaan tuomat muutokset opiskeluun, sähköiset opiskelumahdollisuudet	ka kehitys, uudet digitaaliset opiskelumahdollisuudet, palaute oppilailta
Taloudellisuus	Pyritään pitämään oppilaskohtaiset kustannukset lähellä maaseutumaiset kuntien keskiarvoa	AVIn joka toinen vuosi ilmestyvä tilasto.

410 Perusopetus	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	186 953	162 100	139 600	112 800	113 000
Toimintakulut	- 2 185 317	- 2 202 100	- 2 161 600	- 2 133 600	- 2 134 000
Toimintakate	- 1 998 364	- 2 040 000	- 2 022 000	- 2 020 800	- 2 021 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 238 190	- 106 500	- 100 000	- 100 200	- 92 000
Tilikauden tulos	- 2 236 554	- 2 146 500	- 2 122 000	- 2 121 000	- 2 113 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 1 291	- 1 276
€/oppilas 2016/216, 2017/218	- 8 547	- 8 333
€/opetus/oppilas 2016/216, 2017/218	- 4 759	- 4 653
€/kuljetus/oppilas 2016/66, 2017/71	- 2 674	- 2 486
€/ruokailu, muu oppilashuolto/opp 2016/222, 2017/218	- 1 141	- 1 070
€/vammaisopetus/oppilas 2016/6, 2017/9	- 32 297	- 22 822

Perustelut

Haasteena on alakoulun suurehkot opetusryhmät muutamilla luokka-asteilla ja maahanmuuttajien opetusjärjestelyt.

420 Esiopetus

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on tasapainoinen ja iloinen lapsi, joka saa kokea tekemisen ja onnistumisen riemua. Lapsen itsetunto vahvistuu ja hän ottaa huomioon myös toiset. Esikouluvuoden aikana vahvistetaan lapsen kouluvalmiuksia ja pyritään joustavaan perusopetukseen siirtymiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Pätevä henkilökunta	Avoimiin virkoihin ja toimiin pyritään saamaan muodollisesti kelpoiset työntekijät/viranhaltijat	Muodollisesti kelpoiset/muodollista kelpoisuutta vailla olevat työntekijät
Ryhmäkoot lähellä valtakunnallisia suosituksia	Huolehditaan riittävästä määrästä työntekijöitä.	Ryhmä koko/työntekijä
Taloudellisuus	Pyritään pitämään oppilaskohtaiset kustannukset lähellä maaseutumaiset kuntien keskiarvoa	AVIn joka toinen vuosi ilmestyvä tilasto.

420 Esiopetus	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	9 976	4 700	13 000	13 000	13 000
Toimintakulut	- 156 325	- 204 620	- 199 900	- 215 000	- 215 000
Toimintakate	- 146 349	- 199 920	- 186 900	- 202 000	- 202 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 4 572	- 4 580	- 4 600	- 5 000	- 5 000
Tilikauden tulos	- 150 920	- 204 500	- 191 500	- 207 000	- 207 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 127	- 118
€/esiopetus oppilas 2016/25, 2017/27	- 7 997	- 6 922
€/esiopetus/opetus/oppilas 2016/25, 2017/27	- 4 332	- 3 470
€/esiopetus/kuljetus/oppilas 2016/16, 2017/10	- 1 813	- 2 900
€/ruokailu, muu oppilashuolto/oppilas 2016/25, 2017/27	- 1 778	- 1 702

Perustelut

Tulevana vuotena esikouluun tulee 25-26 lasta.

430 Päivähoito

Palvelusuunnitelma

Päivähoito on kunnallinen varhaiskasvatuspalvelu, jota tarjotaan päiväkodissa, ryhmäperhepäivähoidossa ja perhepäivähoidossa. Päivähoitopaikka järjestetään viimeistään kahden viikon kuluttua hakemuksen jättämisestä huoltajien työn tai opiskelun vuoksi päivähoitopaikkaa tarvitseville lapsille ja muille viimeistään neljän kuukauden kuluttua hakemuksen jättämisestä.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Päivähoidon riittävä tarjonta	Päivähoitopaikkojen järjestäminen: päivähoitopaikka järjestetään perhepäivähoitoon, ryhmikseen tai päiväkotiin lakiin kirjattujen määräaikojen puitteissa	Päivähoitopaikat Toteutuneet hoitopäivät, täyttöaste.
Laadukas varhaiskasvatus	Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen yhteistyössä vanhempien kanssa. Päivähoidonjohtaja toimii varhaiskasvatuksen edustajana lasten hyvinvointiryhmässä Erityislastentarhanopettajan palvelut järjestetään ostopalveluna. Lapset puheeksi keskustelujen käyminen.	Käydyt vasu -keskustelut, erityislastentarhanopettajan käyttö ja Lapset puheeksi – keskustelut. Palaute huoltajilta.
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	Osallistutaan seutukunnan Varhaiskasvatus vauhtiin verkoston voimalla -hankeeseen vuoden 2017 aikana.	Täydennyskoulutukseen osallistuminen.

430 Päivähoito	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	82 747	71 000	92 000	92 000	92 000
Toimintakulut	- 763 104	- 818 560	- 838 500	- 878 600	- 878 900
Toimintakate	- 680 357	- 747 560	- 746 500	- 786 600	- 786 900
Poistot ja arvonalentumiset	- 37 792	- 7 940	- 5 500	- 5 400	- 4 100
Tilikauden tulos	- 718 148	- 755 500	- 752 000	- 792 000	- 791 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 473	- 471
€/länäolopäivät 2016/13159, 2017/15310	- 46	- 39
€/hoitolapset yhteensä 2016/55, 2017/66	- 10 900	- 8 995
€/hoitolapsi/päiväkoti 2016/21, 2017/24	- 13 390	- 11 450
€/hoitolapsi/perhepäivähoito 2016/12, 2017/20	- 12 829	- 8 843
€/hoitolapsi/ryhmäperhepäivähoito 2016/12, 2017/12	- 11 353	- 9 318
€/hoitolapsi/esikoulaisten päivähoito 2016/10, 2017/10	- 2 815	- 3 018

Perustelut

Varhaiskasvatus vauhtiin verkoston voimalla- hanke vuoden 2017 aikana.

460 Vapaa-aikatoimi

Palvelusuunnitelma

Vapaa-aikatoimen tarkoitus on luoda erilaisia mahdollisuuksia kuntalaisten vapaa-ajan viettoon ja innostaa liikunnan pariin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Monipuolinen vapaa-aikatoimi	Kaikille ikäryhmille järjestetyt toiminnot ja tapahtumat.	Tehdyt toimenpiteet, käyttäjämäärä.
Lisätään nuorten vaikutusmahdollisuuksia kunnan päätöksentekoon	Nuorisovaltuuston perustaminen	Nuorisovaltuuston toiminta.
Monipuoliset liikuntamahdollisuudet	Järjestetään liikunta-alan toimijoille hyvät mahdollisuudet toimia	Tehdyt toimenpiteet.

460 Vapaa-aikatoimi	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	37 400	23 400	23 400	6 800	6 800
Toimintakulut	- 187 779	- 197 520	- 210 700	- 206 000	- 204 800
Toimintakate	- 150 379	- 174 120	- 187 300	- 199 200	- 198 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 55 947	- 23 180	- 21 700	- 22 800	- 23 000
Tilikauden tulos	- 206 327	- 197 300	- 209 000	- 222 000	- 221 000
€/asukas 2016/1580 2017/1585		- 110	- 118		

Perustelut

Ylläpidetään olemassa olevat liikunta mahdollisuudet hyvänä joilla tuetaan kuntalaisten arkiliikuntaa ja hyvinvointia. Järjestetään kuntalaisille monipuolisia tapahtumia.

490 Kulttuuritoimi

Palvelusuunnitelma

Pyhännän kunnan kulttuuritoimen tarkoituksena on laadukkaiden kulttuuritapahtumien järjestäminen kuntalaisille sekä kuntalaisten virkistyksen, hyvinvoinnin ja sivistyksen lisääminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Kulttuurista hyvinvointia	Lisätään kulttuuritoimintaa, osallistutaan Suomi100 juhluvoiteen	Tilaisuuksien määrä.
Pyritään säilyttämään lukemisharrastus	Lainaus pysyy nykyisellä tasolla	Lainojen määrä.
Parannetaan kirjaston aukioloaikoja	Aukioloajat ovat asiakasystävälliset, mahdollistetaan lehtisalin käyttö varsinaisten aukioloaikojen ulkopuolisina aikoina varustamalla kirjaston ovi sähkölukolla	Fyysiset käynnit/asukas.
Kehitetään kirjastoa monipuolisemmaksi	Kirjasto järjestää asukkaille monipuolisia toimintaansa kuuluvia tapahtumia	Tapahtumamäärät ja tapahtumalista.
Kirjasto ja lukemisharrastus tutuksi	Kirjaston tukee lasten- ja nuorten lukuharrastusta järjestämällä kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta, satutunteja ja kirjailijavierailuja	Lasten- ja nuortenkirjallisuuden lainauksen osuus kokonaiskirjalainauksesta % ja tapahtumalista.

490 Kulttuuritoimi	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	15 141	20 450	5 500	5 500	5 500
Toimintakulut	- 255 499	- 234 650	- 269 200	- 246 000	- 246 000
Toimintakate	- 240 358	- 214 200	- 263 700	- 240 500	- 240 500
Poistot ja arvonalentumiset	- 10 027	- 6 800	- 6 900	- 6 500	- 6 500
Tilikauden tulos	- 250 385	- 221 000	- 270 600	- 247 000	- 247 000

Suoritteet

€/asukas 2016/1580, 2017/1585	- 136	- 166
€/lainaus 2016/34000, 2017/34000	- 5	- 6
€/opetustunnit kansalaisopisto 2016/1148, 2017/1126	- 35	- 36

Perustelut

Kulttuuritoimi pyrkii vastaamaan kuntalaisten tarpeisiin ja toiveisiin sekä tavoittamaan eri-ikäiset kuntalaiset monipuolisella kulttuuritarjonnalla, jotta mahdollisimman monilla kuntalaisilla on mahdollisuus osallistua kulttuuritoimintaan. Suomi100 juhluvoiteen osallistutaan Pyhäntä yhdessä torstaisin –teemalla.

40 Sivistyslautakunta Yhteensä	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	430 107	688 480	668 700	625 300	625 000
Toimintakulut	- 3 684 323	- 4 110 980	- 4 121 500	- 4 120 400	- 4 119 900
Toimintakate	- 3 254 216	- 3 422 500	- 3 452 800	- 3 495 100	- 3 494 400
Poistot ja arvonalentumiset	- 346 528	- 149 000	- 138 700	- 139 900	- 130 600
Tilikauden tulos	- 3 600 744	- 3 571 500	- 3 591 500	- 3 635 000	- 3 625 000
€/asukas 2016/1580 2017/1585		- 2 166	- 2 178		

TEKNINEN LAUTAKUNTA

500 Hallinto ja tekninen toimisto

Palvelusuunnitelma

Tehtäviin kuuluu teknisen lautakunnan hallinnolliset tehtävät.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Hyvät teknisentoimiston palvelut	Palvelut tuotetaan joustavasti ja ajallaan Teknisen toimiston palveluja kehitetään	Saatu palaute.

50 Tekninen lautakunta	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
500 Hallinto ja tekninen toimisto					
Toimintatuotot	207				
Toimintakulut	- 54 953	- 53 400	- 52 000	- 52 000	- 52 000
Toimintakate	- 54 746	- 53 400	- 52 000	- 52 000	- 52 000
Tilikauden tulos	- 54 746	- 53 400	- 52 000	- 52 000	- 52 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 34	- 33		

510 Yhdyskuntasuunnittelu

Palvelusuunnitelma

Tehtävänä kaavoitus, tekninen suunnittelu ja rakennuttaminen, maanmittaus ja muu kiinteistötoimi.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Houkuttelevammat tontit	Periojantien asemakaavoituksen loppuun saattaminen ja keskustan yleiskaavoituksen aloittaminen	Kuntalaisten ja rakentajien palaute.
Uudet investoinnit	Esiselvityksiin varaudutaan	Selvitykset.
Tontti markkinointi	Jatkuva tonttihaku	Tonttikauppa.

510 Yhdyskuntasuunnittelu	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintakulut	- 2 221	- 5 520	- 4 500	- 5 000	- 5 000
Toimintakate	- 2 221	- 5 520	- 4 500	- 5 000	- 5 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 38 928	- 46 480	- 45 500	- 34 000	- 28 000
Tilikauden tulos	- 41 150	- 52 000	- 50 000	- 39 000	- 33 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 3	- 3		

530 Rakennusten ja kiinteistöjen hoito

Palvelusuunnitelma

Tehtäviin kuuluu kunnan julkisten kiinteistöjen kiinteistön hoidosta vastaaminen sekä kunnan suorassa omistuksessa olevien asuntojen sekä teollisuus- ja liiketilöiden kiinteistönhoidosta vastaaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Kunnossapidosta huolehtiminen	Vuosikorjaustyöt, varaudutaan muutostöihin	Kiinteistön seurantaohjelma.
Huonokuntoisista ja kiinteistöistä luopuminen	Tavastkengän koulun myyntiä jatketaan. Myydään ja puretaan tarpeettomia kiinteistöjä.	Tehdyt toimenpiteet.

530 Rakennusten ja kiinteistöjen hoito	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	527 548	545 000	603 000	603 000	603 000
Toimintakulut	- 261 039	- 274 240	- 285 000	- 285 000	- 285 000
Toimintakate	266 509	270 760	318 000	318 000	318 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 84 204	- 37 160	- 33 000	- 33 000	- 33 000
Tilikauden tulos	182 305	233 600	285 000	285 000	285 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		171	201		

Perustelut

Kiinteistöjen kunnossapidolla pyritään parantamaan kiinteistöjen tilaa.

540 Maa- ja metsätilat, ympäristönhuolto

Palvelusuunnitelma

Tehtäviin kuuluu kunnan maa- ja vesialueiden vuokraukset sekä maa- ja metsätilojen hoito.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Metsien hoito	Metsää myydään ja hoidetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Metsänhoitosuunnitelman toteutuminen.
Vesistöjen tilan seuranta	Osallistutaan Siikajoen yhteistarkkailuun	Tuloksien seuranta.
Tilojen myynti	Myydään tontteja	Tehdyt toimenpiteet.

540 Maa- ja metsätilat ja ympäristön huolto	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	124 898	121 000	76 000	95 200	101 200
Toimintakulut	- 25 185	- 18 500	- 12 000	- 10 200	- 10 200
Toimintakate	99 713	102 500	64 000	85 000	91 000
Tilikauden tulos	99 713	102 500	64 000	85 000	91 000
€/asukas 2016/1580 2017/1585		65	40		

Perustelut

Suunnitelmallisella metsähoidolla parannetaan kunnan metsien tilaa ja niistä saatavaa taloudellista hyötyä.

550 Jätehuolto

Palvelusuunnitelma

Jätehuoltopalvelut ostetaan Vestia Oy:ltä.

Jätevesilaitos toimii teknisen lautakunnan alaisuudessa ja se on kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö. Jäteveden puhdistustoiminta hoidetaan yhteistyössä Siikalatvan keskuspuhdistamon kanssa. Sisäisestä viemäriverkostosta huolehtiminen kuuluu kunnan tehtäviin.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Kunnossapito	Vuosihuollot	Häilytykset

550 Jätehuolto	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	275 519	251 060	253 000	253 000	253 000
Toimintakulut	- 308 342	- 264 920	- 300 200	- 301 000	- 300 500
Toimintakate	- 32 823	- 13 860	- 47 200	- 48 000	- 47 500
Poistot ja arvonalentumiset	- 28 562	- 22 940	- 28 500	- 32 000	- 32 500
Tilikauden tulos	- 61 385	- 36 800	- 75 700	- 80 000	- 80 000
€/asukas 2016/1580 2017/1585		- 9	- 30		

Perustelut

Jätevedenhinta pyritään pitämään kohtuullisella tasolla.

555 Energiahuolto

Palvelusuunnitelma

Toiminnan tavoitteena on toimittaa kiinteistöille kaukolämpöä ja huolehtia kaukolämpöverkoston toiminnasta. Kaukolämpö ostetaan Latvaenergia Oy:ltä.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toimintasuunnitelma 2016	Mittari
Lämpöverkostosta huolehtiminen	Kunnossapito	Verkoston toiminta.

555 Energiahuolto	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	250 245	286 000	291 000	291 000	291 000
Toimintakulut	- 279 902	- 267 360	- 279 000	- 279 000	- 279 000
Toimintakate	- 29 658	18 640	12 000	12 000	12 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 15 437	- 15 440	- 15 700	- 16 000	- 16 000
Tilikauden tulos	- 45 095	3 200	- 3 700	- 4 000	- 4 000
€/asukas 2016/1580 2017/1585		12	8		

Perustelut

Kaukolämmön turvaaminen asiakkaille.

560 Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet

Palvelusuunnitelma

Tehtävänä on huolehtia puistoista, yleisistä alueista, kaavateistä, kevyenliikenteen väylistä, uimarannoista ja venevalkamista sekä katuvalaistuksesta ja yksityisteistä sekä muista liikenneasioista.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Yleisten alueiden kunnossapito	Uimarantojen-, leikkipaikkojen- ja luontopolkujen kunnossapito	Tarkastukset ja saatu palaute.
Työllistäminen	Yleisten alueiden ja reitistöjen kunnossapito ja siistiminen	Kuntalaisten palaute.
Tiestön kunnossapito	Tiestöä ja yleisiä alueista kunnossapidetään hoitosopimuksen mukaisesti. Avustetaan 300 m ja sitä pitempiä yksityisteitä talviaurauksessa ja kesäkunnossapidossa.	Kuntalaisten palaute.
	Kirkkotien pintaveden viemäröinti	Tehdyt toimenpiteet.
Viihtyisyyden ylläpito	Kesäkukat keskustaajamaan.	Saatu palaute.

560 Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot		300			
Toimintakulut	- 102 915	- 124 800	- 99 000	- 94 000	- 95 000
Toimintakate	- 102 915	- 124 500	- 99 000	- 94 000	- 95 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 81 519	- 69 500	- 75 100	- 80 000	- 75 000
Tilikauden tulos	- 184 434	- 194 000	- 174 100	- 174 000	- 170 000
€/asukas 2016/1580 2017/1585		- 79	- 62		

Perustelut

Turvallisen, virikkeellisen ja viihtyisän kuntakuvan luominen pitämällä liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet hyvässä ja siistissä kunnossa.

600 Rakennusvalvonta

Palvelusuunnitelma

Tehtäviin kuuluu rakennus- ja maa-ainesvalvonta.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma 2017	Mittari
Soramonttujen maisemoinnin parantaminen	Opastetaan soramonttujen maisemoinnissa	Tarkastukset.
Laadukas rakentaminen	Työmaapäiväkirja ja huoltokirja rakentajille. Opastetaan vanhuksia korjausavustusasioissa.	Opastus, neuvonta ja tarkastukset.
Parempi yleinen maisemakuva	Pidetään siisteyskatselmus	Annetut huomautukset.
Hyvät toimistopalvelut	Otetaan käyttöön pysyvä rakennustunnus (vrk-kunta-yhteys)	

600 Rakennusvalvonta	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	22 740	14 200	16 500	14 500	14 500
Toimintakulut	- 43 257	- 44 700	- 48 500	- 44 500	- 44 500
Toimintakate	- 20 517	- 30 500	- 32 000	- 30 000	- 30 000
Tilikauden tulos	- 20 517	- 30 500	- 32 000	- 30 000	- 30 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 19	- 20		

Perustelut

Rakennusneuvonnalla ja ennaltaehkäisevällä suunnittelulla ja joustavilla lupaprosesseilla vaikutetaan rakentamisen ja korjaamisen laadun parantamiseen.

610 Palo- ja pelastustoimi

Palvelusuunnitelma

Tehtävänä on yhteistyössä Jokipelastuksen kanssa turvata palo- ja pelastustoiminta Pyhännän kunnan alueella.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimintasuunnitelma	Mittari
Päivälähdön turvaaminen	Jokilaaksojen pelastuslaitoksen suunnitelman mukaan	Toimintakertomus
Kehittäminen	Osallistutaan Jokipelastuksen päätöksentekoon ja kehittämiseen.	Toiminta

610 Palo- ja pelastustoimi	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	36 348	40 700	41 000	41 000	41 000
Toimintakulut	- 189 902	- 203 520	- 205 300	- 206 000	- 206 000
Toimintakate	- 153 554	- 162 820	- 164 300	- 165 000	- 165 000
Poistot ja arvonalentumiset	- 24 687	- 18 480	- 12 200	- 12 000	- 12 000
Tilikauden tulos	- 178 242	- 181 300	- 176 500	- 177 000	- 177 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		- 103	- 104		

Perustelut

Päivälähdön turvaamisella varmistetaan palo- ja pelastustoiminnan palvelun toimintavarmuus Pyhännällä.

50 Tekninen lautakunta Yhteensä	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	1 237 505	1 258 260	1 280 500	1 297 700	1 303 700
Toimintakulut	- 1 267 717	- 1 256 960	- 1 285 500	- 1 276 700	- 1 277 200
Toimintakate	- 30 212	1 300	- 5 000	21 000	26 500
Poistot ja arvonalentumiset	- 273 338	- 210 000	- 210 000	- 207 000	- 196 500
Tilikauden tulos	- 303 550	- 208 700	- 215 000	- 186 000	- 170 000
€/asukas 2016/1580, 2017/1585		1	- 3		

Käyttötalous yhteensä	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot	2 537 601	2 856 120	2 821 000	2 793 600	2 799 800
Toimintakulut	- 11 822 788	- 12 382 920	- 12 327 500	- 12 261 500	- 12 261 900
Toimintakate	- 9 285 187	- 9 526 800	- 9 506 500	- 9 467 900	- 9 462 100
Poistot ja arvonalentumiset	- 962 431	- 440 200	- 419 700	- 397 900	- 376 600
Tilikauden tulos	- 10 247 618	- 9 967 000	- 9 926 200	- 9 865 800	- 9 838 700

3 TULOSLASKELMAOSA

Talousarvion tuloslaskelmaosassa osoitetaan, kuinka kunnan tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä taloudellisen käyttöiän mukaisiin suunnitelman mukaisiin poistoihin. Tuloslaskelmasa lasketaan yhteen talousarvion käyttötalousosan toimintatulot ja -menot.

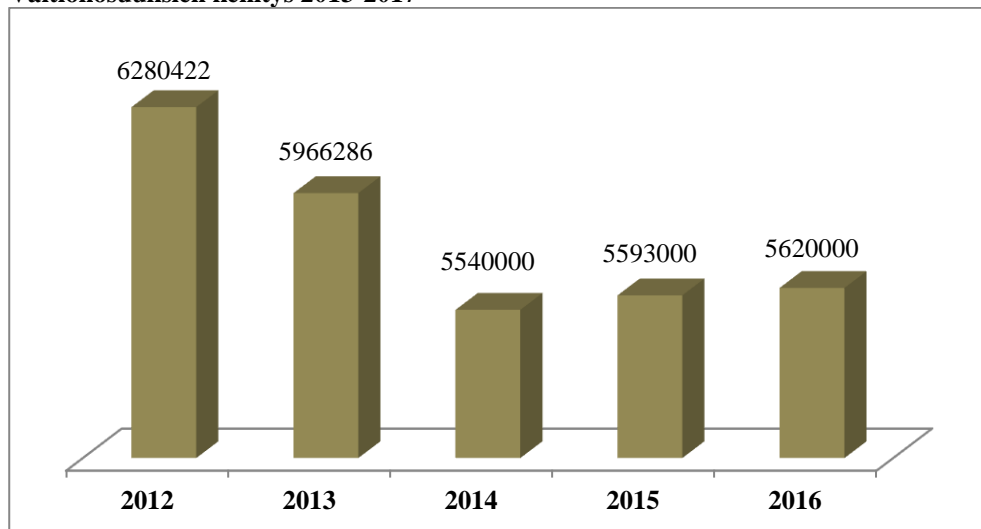
Tuloslaskelmaosan välituloksina esitetään seuraavia tietoja:

- Toimintakate osoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla
- vuosikate ilmoittaa paljonko tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen
- Tilikauden tulos kertoo tilikauden tulojen ja menojen erotuksen. Tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, varaus-ten ja rahastojen muutos. Tuloslaskelma päättyy tilikauden yli- tai alijäämään.

TUOSLASKELMAOSA (ulk.)	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot					
Myyntituotot	818 375	791 670	787 550	758 650	764 650
Maksutuotot	332 259	292 000	296 000	300 000	300 000
Tuet ja avustukset	128 064	143 300	93 000	92 000	92 000
Muut toimintatuotot	757 134	796 810	849 100	850 000	850 000
Toimintatuotot Yhteensä	2 035 832	2 023 780	2 025 650	2 000 650	2 006 650
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	- 4 763 898	- 4 856 830	- 4 741 600	- 4 730 000	- 4 730 000
Palvelujen ostot	- 5 195 669	- 5 166 240	- 5 306 260	- 5 270 660	- 5 270 660
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 869 959	- 926 250	- 879 600	- 864 000	- 864 000
Avustukset	- 313 629	- 374 470	- 369 800	- 360 000	- 360 000
Muut toimintakulut	- 177 864	- 226 790	- 234 890	- 231 990	- 231 990
Toimintakulut Yhteensä	- 11 321 019	- 11 550 580	- 11 532 150	- 11 456 650	- 11 456 650
TOIMINTAKATE	- 9 285 187	- 9 526 800	- 9 506 500	- 9 456 000	- 9 450 000
Verotulot					
Kunnan tulovero	3 983 821	3 760 000	3 680 000	3 750 000	3 770 000
Kiinteistövero	366 083	370 000	370 000	370 000	370 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	496 156	390 000	490 000	495 000	500 000
Verotulot Yhteensä	4 846 060	4 520 000	4 540 000	4 615 000	4 640 000
Valtionosuudet	5 608 548	5 593 000	5 620 000	5 590 000	5 570 000
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	16 133	15 100	10 500	10 300	9 100
Muut rahoitustuotot	884	1 150	1 000	1 000	1 000
Korkokulut	- 33 265	- 40 000	- 25 000	- 22 000	- 21 000
Muut rahoituskulut	- 284	- 250	- 300	- 300	- 300
Rahoitustuotot ja kulut Yhteensä	- 16 532	- 24 000	- 13 800	- 11 000	- 11 200
VUOSIKATE	1 152 888	562 200	639 700	738 000	748 800
Poistot ja arvonalentumiset	- 962 431	- 440 200	- 419 700	- 400 000	- 377 000
TILIKAUDEN TULOS	190 458	122 000	220 000	338 000	371 800
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	37 919	37 920	- 369 000	58 000	56 300
Varausten muutos			418 000		
Varausten ja rahastojen muutokset Yhteensä	37 919	37 920	49 000	58 000	56 300
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	228 377	159 920	269 000	396 000	428 100

TULOSLASKELMAOSA	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 258 437	1 552 740	1 582 900	1 554 000	1 560 000
Maksutuotot	332 259	292 000	296 000	300 000	300 000
Tuet ja avustukset	128 064	143 300	93 000	92 000	92 000
Muut toimintatuotot	818 841	868 080	849 100	850 000	850 000
Toimintatuotot Yhteensä	2 537 601	2 856 120	2 821 000	2 796 000	2 802 000
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	- 4 763 898	- 4 856 830	- 4 741 600	- 4 730 000	- 4 730 000
Palvelujen ostot	- 5 564 122	- 5 927 310	- 5 955 600	- 5 920 000	- 5 920 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 941 568	- 926 250	- 955 600	- 940 000	- 940 000
Avustukset	- 313 629	- 374 470	- 369 800	- 360 000	- 360 000
Muut toimintakulut	- 239 571	- 298 060	- 304 900	- 302 000	- 302 000
Toimintakulut Yhteensä	- 11 822 788	- 12 382 920	- 12 327 500	- 12 252 000	- 12 252 000
TOIMINTAKATE	- 9 285 187	- 9 526 800	- 9 506 500	- 9 456 000	- 9 450 000
Verotulot					
Kunnan tulovero	3 983 821	3 760 000	3 680 000	3 750 000	3 770 000
Kiinteistövero	366 083	370 000	370 000	370 000	370 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	496 156	390 000	490 000	495 000	500 000
Verotulot Yhteensä	4 846 060	4 520 000	4 540 000	4 615 000	4 640 000
Valtionosuudet	5 608 548	5 593 000	5 620 000	5 590 000	5 570 000
Rahoitustuotot ja kulut					
Korkotuotot	16 133	15 100	10 500	10 300	9 100
Muut rahoitustuotot	17 239	16 200	10 420	10 420	10 420
Korkokulut	- 33 265	- 40 000	- 25 000	- 22 000	- 21 000
Muut rahoituskulut	- 16 639	- 15 300	- 9 720	- 9 720	- 9 720
Rahoitustuotot ja kulut Yhteensä	- 16 532	- 24 000	- 13 800	- 11 000	- 11 200
VUOSIKATE	1 152 888	562 200	639 700	738 000	748 800
Poistot ja arvonalentumiset	- 962 431	- 440 200	- 419 700	- 400 000	- 377 000
TILIKAUDEN TULOS	190 458	122 000	220 000	338 000	371 800
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	37 919	37 920	- 369 000	58 000	56 300
Varausten muutos			418 000		
Varausten ja rahastojen muutokset Yhteensä	37 919	37 920	49 000	58 000	56 300
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	228 377	159 920	269 000	396 000	428 100
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatuotot/toimintamenot %		23,1	22,9		
Vuosikate/poistot %		79,6	126,2		
Vuosikate, €/asukas		355,8	403,6		
Kertynyt ylijäämä, €/asukas		1901	2039		
Asukasmäärä		1 580	1 585		

Valtionosuuksien kehitys 2013-2017

3.1 Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut

Tuloslaskelmaosan yhteydessä esitetään tulo-rahoituksen riittävyyttä koskevat tavoitteet ja niiden saavuttamista mittaavat tunnusluvut. Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eriä. Tunnuslukua voidaan tulkita siten, että maksurahoituksen kasvu vahvistaa kunnan tulo-rahoitusta.

Vuosikate prosentteina poistonalaisista investoinneista

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Keskimääräinen poistoalaisten investointien omahankintameno}$.

Kuvaa investointien ja vuosikatteen suhdetta. Vuosikatteen tulisi kattaa poistot. Kun tunnusluvun arvo on 100 prosenttia tai sitä suurempi, kunnan tai kuntayhtymän tulo-rahoituksen katsotaan olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, jos vuosikate on keskimäärin poistonalaista investointitasoa alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, kunnan tulo-rahoitus on heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa, vaan kunnan toimintaympäristö vaikuttaa tavoitteen määrittämiseen kunnassa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

€/asukas = $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukas}$

Kuvaa kunnan pitkän aikavälin tulo-rahoitustarvetta. Pitkän aikavälin tulo-rahoituksen tavoitearvo tulisi olla vähintään 300-400 euroa asukasta kohden.

4 INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointeihin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Investointiosassa valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille.

Investointiosan sitovuustasot valtuustoon nähden;

- irtain omaisuus, toimielimittäin
- muut investoinnit hankkeittain

Investointiosa	Kustannusarvio	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Hallinto-osasto					
Kiinteä omaisuus					
1101 Hallinto-osaston kiinteä omaisuus					
Menot		-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Tulot		10 000	10 000	10 000	10 000
Netto		5 000	5 000	5 000	5 000
Varaudutaan maa-alueiden ostoon ja myyntiin					
Kiinteä omaisuus yhteensä		5 000	5 000	5 000	5 000
Irtain omaisuus					
1401 Hallinto-osaston kalusto					
Menot		-6 000	-5 000		
Netto		-6 000	-5 000		
Varaudutaan hankkimaan atk- ja muita kalusteita hallinto-osastolle.					
Irtain omaisuus yhteensä		- 6000	- 5 000		
Hallinto-osasto yhteensä					
Menot		-11 000	-10 000	-5 000	-5 000
Tulot		10 000	10 000	10 000	10 000
Netto		-1 000	0	5 000	5 000
Perusturvalautakunta					
Talonrakennus					
3201 Terveysaseman peruskorjaus					
Menot	-300 000				-20 000
Netto	-300 000				-20 000
Terveysaseman peruskorjaus.					
3212 PAV-asuintalon peruskorjaus					
Menot		-15 000			
Netto		-15 000			
3213 Palvelukeskuksen keittiön lattian uusiminen					
Menot		-30 000			
Netto		-30 000			
Talonrakennus yhteensä	-300 000	-45 000			-20 000
Perusturvalautakunta yhteensä					
Menot	-300 000	-45 000			-20 000
Netto	-300 000	-45 000			-20 000

Investointiosa	Kustannusarvio	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Sivistyslautakunta					
Talonrakennus					
4218 Päiväkoti-esikoulu					
Menot		-20 000			
Netto		-20 000			
4219 Liikuntahallin laajennus					
Menot	-1 000 000		-15 000	-485 000	-500 000
Rahoitusosuudet	300 000		4 500	145 500	150 000
Netto	-700 000		-10 500	-339 500	-350 000
Liikuntahallin laajennus ja kuntosali.					
Talonrakennus yhteensä	-700 000	- 20 000	-10 500	- 339 500	- 350 000
Irtain omaisuus					
4409 Peruskoulun tietotekniikkahankinnat					
Menot		-25 000	-30 000		
Netto		-25 000	-30 000		
Hankitaan atk-luokkaan uudet tietokoneet ja varustetaan koulu 30 Chromebookilla.					
Irtain omaisuus yhteensä		-25 000	- 30 000		
Sivistyslautakunta yhteensä					
Menot	-1 000 000	-45 000	-45 000	-485 000	-500 000
Rahoitusosuudet	300 000		4 500	145 500	150 000
Netto	-700 000	-45 000	-40 500	-339 500	-350 000
Tekninen lautakunta					
Julkinen käyttöomaisuus					
6303 Katu- ja tievalaistus					
Menot	-100 000			-50 000	
Netto	-100 000			-50 000	
Katuvalojen rakentaminen Järvitielle, Metsätalontielle, Tähtipolulle ja Aurinkopolulle.					
6306 Keskus- ja Manuntien parantaminen					
Menot	-120 000	-5 000		-60 000	-45 000
Netto	-120 000	-5 000		-60 000	-45 000
Keskustaajaman viihtyisyyden parantaminen ELY-Keskuksen yhteishankkeella.					
6326 Koivukujan vene- ja uimapaikka					
Menot	-35 000	-10 000	-25 000		
Netto	-35 000	-10 000	-25 000		
Rakennetaan uusi vene- ja uimapaikka Koivukujan päähän.					
6334 Kaavateiden päällystäminen					
Menot	-70 000		-20 000	-50 000	
Netto	-70 000		-20 000	-50 000	
Akselikujan ja Järvitien loppuosan päällystäminen.					
6339 Koirapuisto					
Menot					-60 000
Netto					-60 000
Koirapuiston rakentaminen Ukonojalle.					

Investointiosa	Kustannusarvio	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
6340 Aktiviteettipuisto					
Menot		-20 000			
Netto		-20 000			
6341 Urheilukentän maavallikatsomo					
Menot			-20 000		
Netto			-20 000		
Urheilukentän vanhan katsomon tilalle rakennetaan uusi maavallikatsomo.					
6342 Liikennepuisto					
Menot				-40 000	
Netto				-40 000	
Rakennetaan liikennepuisto Malmin monitoimipuiston viereen.					
Julkinen käyttöomaisuus yhteensä	- 325 000	- 35 000	- 65 000	- 150 000	- 105 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
6502 Kunnallistekniikan rakentaminen					
Menot	-600 000	-340 000	-10 000		
Rahoitusosuudet	232 000	136 000	4 000		
Netto	-368 000	-204 000	-6 000		
Kunnallistekniikan rakentaminen Leiviskänkankaan uudelle teollisuusalueelle. Hankkeelle myönnetty EAKR:n avustusta 40 %.					
6503 Roopintien ja Akselikujan viemäröinti					
Menot		-150 000			
Netto		-150 000			
6504 Viemäriverkoston rakentaminen					
Menot	-120 000		-50 000		-70 000
Netto	-120 000		-50 000		-70 000
Periojantien viemäröinti ja keskuspumppaamon saneeraus.					
6506 Seurantien viemäröinti					
Menot					-250 000
Rahoitusosuudet					35 000
Netto					-215 000
Seurantien viemäröinti.					
6507 Kaukolämpölinjojen rakentaminen					
Menot		-10 000	-10 000		
Netto		-10 000	-10 000		
Varaudutaan kaukolämpöverkon rakentamiseen Saturannan asuntoalueelle.					
Kiinteät rakenteet ja laitteet yhteensä	- 488 000	- 364 000	- 66 000		- 285 000
Aineeton käyttöomaisuus					
6609 Kaavoitus					
Menot	-80 000	-30 000	-30 000	-20 000	
Netto	-80 000	-30 000	-30 000	-20 000	
Periojantien asemakaavoituksen loppuunsaattaminen sekä Pyhännän yleiskaavoituksen uusiminen.					
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	- 80 000	- 30 000	- 30 000	- 20 000	
Tekninen lautakunta yhteensä					
Menot	-1 125 000	-565 000	-165 000	-220 000	-425 000
Rahoitusosuudet	232 000	136 000	4 000		35 000
Netto	-893 000	-429 000	-161 000	-220 000	-390 000

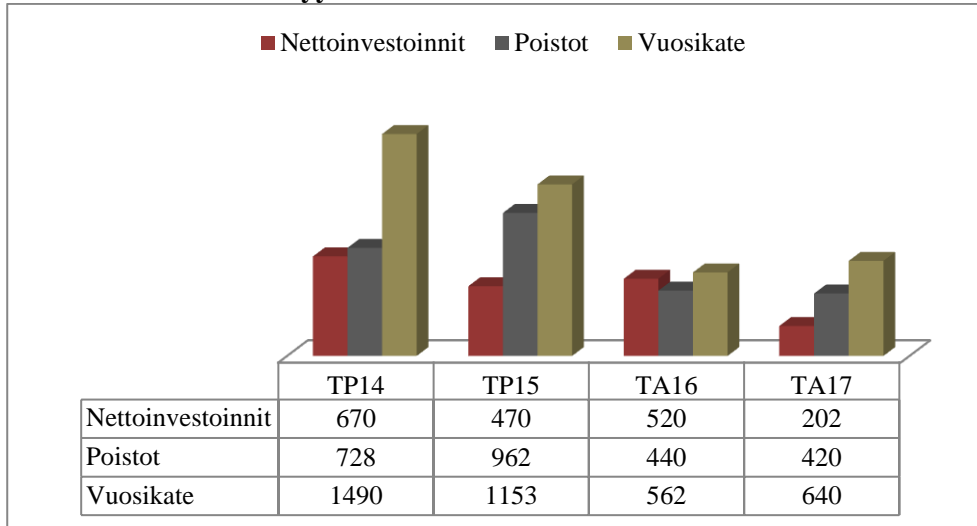
Investointiosa	Kustannusarvio	TA2016	TA2017	TS2018	TS2019
Investoinnit yhteensä					
Menot	-2 425 000	-666 000	-220 000	-710 000	-950 000
Tulot		10 000	10 000	10 000	10 000
Rahoitusosuudet	532 000	136 000	8 500	145 500	185 000
Netto	- 1 893 000	-520 000	-201 500	-554 500	-755 000

5 RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Lisäksi rahoitusosassa esitetään lainakannassa tapahtuvat muutokset.

RAHOITUSOSA	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 152 888	562 200	639 700	738 000	748 800
Tulorahoituksen korjauserät	- 89 102	- 85 000	- 30 000	- 60 000	- 60 000
Toiminnan rahavirta Yhteensä	1 063 787	477 200	609 700	678 000	688 800
Investointien rahavirta					
Investointimenot	- 531 532	- 666 000	- 220 000	- 710 000	- 950 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	44 618	136 000	8 500	145 500	185 000
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulot	106 355	95 000	40 000	70 000	70 000
Investointien rahavirta Yhteensä	- 380 559	- 435 000	- 171 500	- 494 500	- 695 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	683 228	42 200	438 200	183 500	- 6 200
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	- 15 280				
Antolainasaamisten vähennykset	93 541	129 800	84 200	15 500	15 500
Antolainauksen muutokset Yhteensä	78 261	129 800	84 200	15 500	15 500
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					600 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 466 488	- 396 500	- 396 500	- 396 500	- 446 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 600 000	300 000	- 100 000	200 000	- 100 000
Lainakannan muutokset Yhteensä	- 1 066 488	- 96 500	- 496 500	- 196 500	53 500
Rahoituksen rahavirta Yhteensä	- 988 227	33 300	- 412 300	- 181 000	69 000
Rahavarojen muutos	24 090	75 500	25 900	2 500	62 800
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		271	1341		
Lainanhoitokate		1,4	1,6		
Kassan riittävyys, pv		16,6	16,4		
Asukasluku		1580	1585		

Tulorahoituksen riittävyys

5.1 Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

Tavoitteena toiminnan ja investointien rahoituksessa tulee olla, että investoinnit rahoitetaan pitkällä aikavälillä omarahoituksella. Investointien omarahoitustavoitteen toteutuminen on osoitettavissa rahoitusosan Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla. Kertymän kehitystä tarkastellaan vuosittain lähtien talousarvion laadintavuotta edeltävän tilinpäätösvouden Toiminnan ja investointien rahavirrasta, johon lisätään tai josta vähennetään arvioidut vuosittaiset rahavirrat. Suunnittelukauden lopussa kertymän tulisi olla vähintään 0 tai positiivinen, tällöin tavoite rahoittaa investoinnit omarahoituksella toteutuisi viiden vuoden tarkastelujaksolla. Jos mainittuihin vuosiin sisältyy määrältään poikkeuksellisia satunnaisia tuloja tai menoja taikka tavanomaista suurempia investointeja, on kertymäkautta perusteltua pidentää. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat varainhoitovuoden lopussa} / \text{Kassasta maksut varainhoitovuonna.}$$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14-30 päivän kassan riittävyyttä.

6 MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETOLASKELMA

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	N	Poistot	Tulos
KÄYTTÖTALOUSOSA						
10 Keskusvaalilautakunta						
100 Vaalit	N	- 5 000		- 5 000		- 5 000
12 Tarkastuslautakunta						
120 Tilintarkastus	N	- 14 500		- 14 500		- 14 500
13 Kunnanhallitus						
130 Yleinen hallinto	N	- 592 500	270 000	- 322 500	- 21 500	- 344 000
150 Muut palvelut	N	- 74 000	36 000	- 38 000		- 38 000
160 Elinkeinoelämän edistäminen	N	- 53 000		- 53 000		- 53 000
200 Maaseudun kehittäminen	N	- 35 000		- 35 000		- 35 000
13 Kunnanhallitus Yhteensä	N	- 754 500	306 000	- 448 500	- 21 500	- 470 000
30 Perusturvalautakunta						
300 Hallinto ja sosiaalitoimisto	N	- 160 400		- 160 400		- 160 400
320 Lasten ja nuorten tukitoimet	N	- 167 400	4 400	- 163 000		- 163 000
330 Vanhusten laitospalvelut	N	- 114 600	20 200	- 94 400	- 2 600	- 97 000
340 Kotipalvelut	N	- 443 600	118 000	- 325 600		- 325 600
350 Vammaisten laitospalvelut ja suojatyö	N	- 208 600	12 100	- 196 500		- 196 500
360 Muut vanhusten ja vammaisten palvelut	N	- 1674 100	339 600	- 1 334 500	- 36 800	- 1371 300
370 Päihdehuolto	N	- 15 700	5 700	- 10 000	- 2 400	- 12 400
380 Terveyden- ja sairaanhoito	N	- 3 206 300	52 000	- 3 154 300	- 7 700	- 3 162 000
390 Muu sosiaali- ja terveystoimi	N	- 155 800	13 800	- 142 000		- 142 000
30 Perusturvalautakunta Yhteensä	N	- 6 146 500	565 800	- 5 580 700	- 49 500	- 5 630 200
40 Sivistyslautakunta						
400 Hallinto ja koulutoimisto	N	- 68 800	22 400	- 46 400		- 46 400
405 Keskuskeittiö	N	- 372 800	372 800			
410 Perusopetus	N	- 2 161 600	139 600	- 2 022 000	- 100 000	- 2 122 000
420 Esiopetus	N	- 199 900	13 000	- 186 900	- 4 600	- 191 500
430 Päivähoito	N	- 838 500	92 000	- 746 500	- 5 500	- 752 000
460 Vapaa-aikatoimi	N	- 210 700	23 400	- 187 300	- 21 700	- 209 000
490 Kulttuuritoimi	N	- 269 200	5 500	- 263 700	- 6 900	- 270 600
40 Sivistyslautakunta Yhteensä	N	- 4 121 500	668 700	- 3 452 800	- 138 700	- 3 591 500
50 Tekninen lautakunta						
500 Hallinto ja tekninen toimisto	N	- 52 000		- 52 000		- 52 000
510 Yhdyskuntasuunnittelu	N	- 4 500		- 4 500	- 45 500	- 50 000
530 Rakennusten ja kiinteistöjen hoito	N	- 285 000	603 000	318 000	- 33 000	285 000
540 Maa- ja metsätilat ja ympäristön huolto	N	- 12 000	76 000	64 000		64 000
550 Jätehuolto	N	- 300 200	253 000	- 47 200	- 28 500	- 75 700
555 Energiahuolto	N	- 279 000	291 000	12 000	- 15 700	3 700
560 Liikenneväylät, puistot ja yleiset alueet	N	- 99 000		- 99 000	- 75 100	- 174 100
600 Rakennusvalvonta	N	- 48 500	16 500	- 32 000		- 32 000
610 Palo- ja pelastustoimi	N	- 205 300	41 000	- 164 300	- 12 200	- 176 500
50 Tekninen lautakunta Yhteensä	N	- 1 285 500	1 280 500	- 5 000	- 210 000	- 215 000
Käyttötalous Yhteensä		- 12 327 500	2 821 000	- 9 506 500	- 419 700	- 9 926 200

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot	B/N
TUOSLASKELMAOSA				
Verotulot	B		4 540 000	4 540 000
Valtionosuudet	B		5 620 000	5 620 000
Korkotuotot	B		10 500	10 500
Muut rahoitustuotot	B		1 000	1 000
Korkokulut	B	- 300		- 300
Muut rahoituskulut	B	- 9 720		- 9 720
INVESTOINTIOSA				
Yleishallinto				
Kiinteä omaisuus	N	- 5 000	10 000	5 000
Irtain omaisuus	N	- 5 000		- 5 000
Yleishallinto yhteensä		- 10 000	10 000	0
Sivistyslautakunta				
Talonrakennus	N	- 15 000	4 500	- 10 500
Irtain omaisuus	N	- 30 000		- 30 000
Sivistyslautakunta Yhteensä		- 45 000	4 500	- 40 500
Tekninen lautakunta				
Julkinen käyttöomaisuus	N	- 65 000		- 65 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	N	- 70 000	4 000	- 66 000
Aineeton käyttöomaisuus	N	- 30 000		- 30 000
Tekninen lautakunta Yhteensä		- 165 000	4 000	- 161 000
Investointiosa Yhteensä		- 220 000	18 500	- 201 500
RAHOITUSOSA				
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	B			
Antolainasaamisten vähennykset	B		84 200	84 200
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	- 396 500		- 396 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	- 100 000		- 100 000
Vaikutus maksuvalmiuteen Yhteensä			25 900	25 900
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		- 13 069 300	13 121 100	51 800

8 JÄTEVESILAITOKSEN KIRJANPIDOLLINEN TASEYKSIKKÖ

TULOSLASKELMA	TP 2015	TA 2016	TA 2017	TS 2018	TS 2019
Liikevaihto					
Vesimaksut	236 246	230 000	239 940	239 940	239 940
Vesimaksut (sis.)	10 422	13 000	13 000	13 000	13 000
Vuokratulot	58	60	60	60	60
Liittymismaksut	28 788	8 000			
Muut tuotot	5				
Toimintatuotot	275 519	251 060	253 000	253 000	253 000
Aineet ja tarvikkeet					
Ostot tilikaudella	- 10 264	- 9 780	- 9 820	- 9 820	- 9 820
Palvelujen ostot					
Palvelujen ostot	- 287 706	- 246 540	- 281 610	- 282 410	- 281 910
Palvelujen ostot (sis.)	- 4 948	- 5 440	- 5 600	- 5 600	- 5 600
	- 292 654	- 251 980	- 287 210	- 288 010	- 287 510
Henkilöstökulut					
Palkat ja sosiaalikulut	- 1 823	- 1 840	- 1 840	- 1 840	- 1 840
Muut toimintakulut					
Muut kulut	- 41				
Toimintakulut	- 304 782	- 263 600	- 298 870	- 299 670	- 299 170
Poistot	- 28 562	- 22 940	- 28 500	- 32 000	- 32 500
Liikelyjäämä	- 57 825	- 35 480	- 74 370	- 78 670	- 78 670
Rahoitustuotot ja kulut					
Viivästyskorkotulot					
Korvaus peruspääomasta (sis.)	- 16 355	- 15 050	- 9 420	- 9 420	- 9 420
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	- 74 180	- 50 530	- 83 790	- 88 090	- 88 090
= SITOVAT ERÄT					